

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій
Кафедра германської філології

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня «магістр»

Спеціальність 035 «Філологія»
Спеціалізація 035.041 «Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська»

Лексико-семантичні та стилістичні особливості перекладу
англомовних казкових текстів

Допущено до захисту «__» _____ 20__ р.

Зав. каф. германської філології ____ канд. філол. наук, доцент
Баранова С. В.

Виконала:
студ. групи ПР.м-21
Москаленко Альона Олександрівна

Науковий керівник:
канд. філол. наук, ст. викл.
Черник Марина Володимирівна

Суми 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА АНГЛІЙСЬКИХ КАЗОК.....	7
1.1 Англійська казка як літературний жанр	7
1.2 Казки Оскара Вайльда	9
1.3 Особливості перекладу англійських казок.....	11
РОЗДІЛ 2 ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ТА СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКОЇ КАЗКИ.....	14
2.1 Лексико-семантичні особливості англійських казок	14
2.2 Стилiстичні особливості англійських казок.....	17
2.3 Лексико-семантичні та стилістичні особливості казок Оскара Вайльда	22
РОЗДІЛ 3 АНАЛІЗ ПЕРЕКЛАДІВ КАЗОК ОСКАРА ВАЙЛЬДА «ВІРНИЙ ДРУГ» І «ЩАСЛИВИЙ ПРИНЦ» УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	28
3.1 Лексико-семантичний аналіз	28
3.1.1 Аналіз казки «Вірний друг».....	28
3.1.2 Аналіз казки «Щасливий Принц»	32
3.2 Особливості перекладу стилістичних засобів.....	36
3.2.1 Переклад стилістичних засобів у казці «Вірний друг».....	36
3.2.2 Переклад стилістичних одиниць у казці «Щасливий Принц»	41
3.3 Аналіз перекладацьких трансформацій	46
РОЗДІЛ 4 АНГЛІЙСЬКА КАЗКА У МЕТОДИЦІ ВИКЛАДАННЯ ПЕРЕКЛАДУ	54
4.1 Роль англійської казки у навчанні перекладу	54
4.2 Ефективні методики викладання перекладу на основі казок Оскара Вайльда «Вірний друг» і «Щасливий принц»	57
ВИСНОВКИ.....	61
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	65
ДОДАТОК А.....	80

ВСТУП

Наукова робота присвячена дослідженню англійських казок, зокрема творчості видатного письменника Оскара Вайльда, їх лексико-семантичних та стилістичних особливостей, а також перекладу цих казок українською мовою.

Загальна характеристика англійських казок, їх значення як літературного жанру та дослідження лексико-семантичних та стилістичних особливостей є проблемами сучасної філології. Англійські казки мають довгу та багату історію, їх вплив на формування дитячої літератури та культури загалом великий.

Творчість Оскара Вайльда була і залишається предметом зацікавленості серед фахівців у галузях перекладознавства, літературознавства та мовознавства. Перша ґрунтовна праця українською мовою про творчість Вайльда була опублікована у 1923 році під авторством І. Малицької-Федорович. Українськими перекладачами та дослідниками, які вивчали творчий доробок англійського «короля життя» і «апостола естетизму», були М. Стріха, Ю. Янченко, Є. Онацький, Л. Дереза, О. Деркачов, О. Ребрій, Р. Доценко та ін. Зокрема, перекладами займалися Т. Некряч, І. Корунець, О. Терех, Д. Радієнко. Крім того, казки Вайльда свого часу привернули увагу літературознавця Олівера Елтона, який згадав їх у своєму збірнику праць «A Survey of English Literature».

Велика кількість праць присвячена вивченню творчості Оскара Вайльда високваліфікованими перекладачами, лінгвістами та літературознавцями. Проте серед них не так багато інформації можна знайти про перекладацький потенціал його казок. Тому цей напрям відкритий для дослідників-початківців.

Актуальність теми роботи виявляється у великому значенні дослідження англійських казок і їх перекладу для літературознавців, фахівців у галузі перекладу та викладачів англійської мови. Англійські казки відіграють важливу роль у формуванні дитячої літератури та культури загалом. Розуміння їх лексико-семантичних та стилістичних особливостей сприяє кращому осмисленню цих творів та покращує навички перекладу. Крім того, казки Оскара Вайльда є одними з найвідоміших та найцінніших творів англійської літератури. Вивчення

їх лексико-семантичних та стилістичних особливостей дозволяє краще зрозуміти талант цього письменника, аналізувати його творчий стиль та способи виразності. Не менш важливим є те, що переклад англійських казок українською мовою викликає певні труднощі через специфіку цього жанру та особливості мови перекладу. Дослідження перекладацьких особливостей казок Оскара Вайльда та аналіз перекладів українською мовою допоможуть виявити труднощі та знайти оптимальні шляхи передачі особливостей оригінальних творів у перекладі.

Об'єктом дослідження є англійські казки загалом, а **предметом** дослідження – казки Оскара Вайльда, зокрема їх лексико-семантичні та стилістичні особливості. **Матеріалом** дослідження є оригінальні текстові варіанти казок Оскара Вайльда “The Devoted Friend” і “The Happy Prince”, а також їх переклади українською мовою Ільком Корунцем.

Метою дослідження є вивчення літературного жанру англійської казки, аналіз лексико-семантичних та стилістичних особливостей англійських казок загалом та казок Оскара Вайльда зокрема, а також виявлення перекладацьких особливостей та аналіз перекладів казок «Вірний друг» і «Щасливий принц» українською мовою. Для досягнення цієї мети необхідно вирішити такі **завдання**:

- дослідити літературний жанр англійських казок із загальною характеристикою та аналізом їх особливостей;
- проаналізувати казки Оскара Вайльда з метою виявлення їх лексико-семантичних та стилістичних особливостей;
- дослідити переклад англійських казок українською мовою з фокусом на аналізі перекладацьких особливостей.
- проаналізувати лексико-семантичні та стилістичні особливості перекладів казок Оскара Вайльда «Вірний друг» і «Щасливий принц» українською мовою;
- визначити роль англійської казки у методиці викладання перекладу та виявити ефективні методики викладання на основі казок Оскара Вайльда.

У роботі використовувалися різноманітні **методи** дослідження, зокрема аналітичний, порівняльний та описовий. Аналіз лексико-семантичних та стилістичних особливостей проводився шляхом детального вивчення текстів казок та їх порівняння. Для аналізу перекладацьких особливостей використовувалися методи перекладознавства (аналіз перекладацьких стратегій, контрастивний аналіз) та лінгвістики (семантичний, стилістичний та лексичний аналізи).

Отримані результати мають **практичне значення** для фахівців у галузі перекладу, літературознавців та викладачів англійської мови. Дослідження розширює розуміння літературного жанру англійської казки, сприяє кращому розумінню лексико-семантичних та стилістичних особливостей англійських казок в контексті творчості Оскара Вайльда. Крім того, результати аналізу перекладів допоможуть вдосконалити методику викладання перекладу на основі казок Оскара Вайльда.

Наукова новизна дослідження полягає у комплексному підході до аналізу лексико-семантичних та стилістичних особливостей англійських казок, зокрема казок Оскара Вайльда, а також у виявленні перекладацьких особливостей та аналізі перекладів казок українською мовою.

Результати **апробації** дослідження представлені на XII Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Перекладацькі інновації 2022». Крім того подано до друку статтю в фаховий збірник «Наукові записки. Серія: Філологічні науки» номер 4 (207)'2023 під назвою «Перекладацькі трансформації в україномовних перекладах казок Оскара Вайльда «Вірний друг» і «Щасливий Принц»».

Робота складається з чотирьох розділів. Розділ 1 присвячений загальній характеристиці англійських казок: описується англійська казка як літературний жанр, робиться огляд казок Оскара Вайльда і визначаються особливості перекладу англійських казок. Розділ 2 розглядає лексико-семантичні та стилістичні особливості англійських казок в загальному і на прикладі казок Оскара Вайльда. Розділ 3 присвячений аналізу перекладів казок Оскара Вайльда

«Вірний друг» і «Щасливий Принц» українською мовою, а саме лексико-семантичний аналіз, особливості перекладу стилістичних засобів та аналіз перекладацьких трансформацій. Нарешті, 4 розділ присвячений методиці викладання перекладу з допомогою англійських казок. У ньому розкривається роль англійської казки у навчанні перекладу та наводяться приклади ефективних методик викладання перекладу на основі казок Оскара Вайльда «Вірний друг» і «Щасливий Принц». Магістерська робота налічує 76 сторінок, у ній використано 63 наукові та навчальні джерела, 10 довідкових джерел і 11 джерел ілюстративного матеріалу.

РОЗДІЛ 1

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА АНГЛІЙСЬКИХ КАЗОК

1.1 Англійська казка як літературний жанр

Англійська казка – це один із найпопулярніших літературних жанрів, який відрізняється своєю неповторністю та захопливістю. Заглиблюючись у світ казкових персонажів та історій, ми знаходимо відповіді на складні життєві питання, отримуємо важливі уроки та позбуваємось тимчасових проблем.

Англійські казки мають довгу та багату історію, яка сягає далеко в середньовічні часи. У той час як усі країни мали свої власні казки, англійські казки відрізнялися особливою атмосферою, романтикою та героїзмом. Ці характерні риси згодом стали основою для подальшого розвитку жанру.

Незважаючи на те, що англійські казки мають свої специфічні риси, вони не є унікальними відносно інших народних казок. Багато з них мають подібні сюжетні лінії та моральні уроки. Наприклад, казка “The Three Little Pigs” містить в собі мораль про те, що працездатність та наполегливість можуть допомогти перемогти будь-які труднощі. Також у багатьох англійських казках є мотив рівноправності, справедливості та доброти.

У англійських казках герої нерідко виступають у вигляді тварин, які мають свої власні характерні риси та поведінку [15, с. 199]. Це дає можливість показати різні аспекти людського життя, наприклад, боротьбу між добром та злом, справедливість та несправедливість, піднесення та падіння, любов та відчуження. Герої казок вчать уроків, розвиваються та зростають в моральному та етичному плані, що робить казки корисними для дітей та дорослих.

Казки не тільки мають розважальний характер, але й можуть впливати на емоційний читачів та їхній розвиток. Наприклад, казки з моральним підтекстом можуть допомогти дітям зрозуміти різні моральні принципи, такі як доброта,

справедливість та милосердя. Це є важливим у формуванні особистості та соціальному вихованні.

Англійські казки мали значний вплив на розвиток англійської літератури та культури. Вони використовувалися як засіб виховання дітей та формування моральних цінностей у суспільстві [20, с. 65]. Багато відомих англійських письменників створювали казки, що досі залишаються популярними серед читачів у всьому світі. Одним з найвідоміших авторів казок є Генріх Гофманн, який написав такі відомі казки, як «Маленький Клаус і Великий Клаус» та «Мертвий гусак». Також слід згадати Оскара Вайльда, автора таких казок, як «Щасливий Принц», «Синя птиця», «Вірний друг», «День народження Інфанти» та ін.

На жаль, в деяких випадках, англійські казки можуть містити стереотипні та дискримінаційні елементи. Наприклад, деякі казки мають гендерно-орієнтовані ролі, де жінки є беззахисними та слабкими, а чоловіки – сильними та завзятими. Такі елементи можуть вплинути на мислення та світогляд молодих читачів, тому важливо обирати казки з правильними моральними та етичними цінностями.

Крім того, багато казок були перероблені у відомі літературні твори, такі як «Аліса в країні чудес» Льюїса Керрола. Однією із найвідоміших англійських казок є «Пітер Пен» Джеймса Баррі. Ця казка про маленького хлопчика, який не хотів дорослішати, стала популярною по всьому світу та була адаптована у кіно та театральні постановки. Також варто згадати про казку «Кіт в чоботях», яка стала відомою завдяки французькому письменнику Шарлю Перро. Англійський переклад цієї казки, виданий у 1729 році, став дуже популярним серед англомовних читачів.

У сучасному світі англійські казки продовжують залишатися популярним жанром літератури. Вони перероблюються та адаптуються у різноманітні формати, включаючи аудіокниги, анімаційні фільми та ігри. Наприклад, одним з найпопулярніших анімаційних фільмів на основі англійської казки є «Красуня та чудовисько».

Отже, англійська казка – це жанр, який не тільки розважає, але й надихає, вчить моральним цінностям та розвиває фантазію. Казки можуть бути корисними для дітей та дорослих, вони мають великий вплив на культуру та мистецтво і до сьогодні залишаються важливим елементом світової літератури. Прочитання казок може бути корисним для розвитку креативності та вдосконалення навичок читання та мовлення. Однак, важливо вибирати казки з правильними моральними та етичними цінностями, щоб не відтворювати стереотипи та дискримінацію.

1.2 Казки Оскара Вайльда

Оскар Вайльд був відомим ірландським англомовним письменником, драматургом та поетом, який жив у 19 столітті. Його творчість відома своєю естетичністю, іронією та сатирою. Одним з найбільш відомих жанрів його творчості є казки. Він створив безліч казок, які стали відомими в усьому світі. Казки Вайльда відрізнялися від традиційних казок, оскільки вони містили філософські погляди та моральні послання, які були складнішими, ніж прості сюжети про принців та принцес.

Казки Вайльда написані в естетичному стилі, який був модним у той час. Вони містять багато красномовства, описів природи та художніх образів. Вайльд підходив до написання казок як до мистецтва, створюючи твори, які були багаті на естетичні та моральні цінності [11, с. 16]. Наприклад, у казці «Щасливий Принц» Вайльд описує місто, яке покрите снігом, та зображує статую принца, виконану зі золота та дорогоцінного каміння, у якого є золоте серце.

Один з прийомів, які Вайльд використовував у своїх казках, – це антропоморфізм. У багатьох казках Вайльда тварини зображаються як люди. Крім того, Оскар Вайльд був відомий своїм чуттям гумору та іронією, і це можна побачити в його казках [25, с. 135]. Багато з них містять гумористичні сцени та несподівані повороти, що робить їх цікавими та розважальними для читачів.

Хоча казки Вайльда можуть здаватися легковажними, вони часто містять глибокі моральні поуки. Він використовував казки для того, щоб донести важливі моральні цінності своїм читачам, такі як доброта, милосердя, самопожертва, чесність та справедливість. Наприклад, у казці «Щасливий Принц» принц жертвує своє золоте тіло та дорогоцінне серце, щоб допомогти бідним та потребуючим у місті. Це навчає нас, що справжня краса та велич людини полягають не в її зовнішності, а в її вчинках та поведінці.

Філософія – ще одна тема, яку можна віднести до казок Вайльда. У багатьох казках він використовував цей жанр, щоб висловити свої думки про любов, справедливість, моральність та інші важливі теми [22, с. 162]. Філософські мотиви присутні у казці «Рибак і його душа» (The Fisherman and His Soul). У цій казці розповідається про рибачка, який продає свою душу, щоб бути з коханою жінкою. Однак, потім він розуміє, що без своєї душі він втрачає свою справжню сутність і радість життя. Казка звертається до питань ідентичності, самопізнання та ціни, яку ми платимо за наші бажання.

Фантастичність – ще одна характерна риса казок Вайльда. Він використовував фантастичні елементи, такі як чарівні звірі та магія, щоб створити світ, який був казковим та фантастичним, але в той же час зберігав моральні цінності та філософію [39, с. 18]. У романі «Портрет Доріана Грея» (The Picture of Dorian Grey) Вайльд використовує магичний портрет, який залишається молодим та красивим, тоді як головний герой старіє та гине від своїх власних гріхів. Це символізує ідею, що краса та молодість можуть бути оманливими, а справжня краса та цінності знаходяться всередині людини.

Казки Вайльда також містять соціальну критику, яка дозволяє читачам побачити та зрозуміти негативні аспекти суспільства того часу. Він критикував гострі соціальні проблеми, такі як соціальна нерівність та безпринципність, і використовував казки для того, щоб показати, як ці проблеми впливають на життя людей [7]. Наприклад, у казці «Чудова Ракета» (The Remarkable Rocket). Ця казка висміює самозакоханість та самовпевненість. Вогняна ракета, головний герой казки, вважає себе найважливішим елементом у святкуванні та неухважно

ставиться до інших. Казка може розглядатись як алегорія до світського класу, що відображає його високомірність і безпорадність у розумінні реальних проблем та потреб інших людей.

Казка «Щасливий Принц» є прикладом казки Вайльда з багатою лірикою. Ця казка розповідає про статую принца, яка була прикрашена дорогоцінними каменями та золотом, але була невдоволеною тим, що бідні люди страждали від холоду та голоду. Принц вирішує віддати всі свої дорогоцінності на допомогу бідним, та в результаті статуя стає ще більш красивою. Вайльд використовує поетичну мову та ритм, щоб створити казку, яка була б не тільки цікавою, але й вражаючою в своїй красі та емоційності. Казка «Щасливий Принц» також містить моральну цінність, яка полягає в тому, що справжнє щастя полягає не в багатстві та розкоші, а в тому, як ми ставимося до інших та які дії ми здійснюємо для допомоги іншим людям.

Підсумовуючи, можна сказати, що казки Оскара Вайльда мають різноманітні теми, від таємниць і підробки до любові та втрати. Він вміло показував, як навіть маленькі рішення та дії можуть мати велике значення в житті людини, і як важливо бути чесним та правдивим. Його казки містять складні аспекти людського життя та суспільства, які досі є актуальними і цікавими для читачів. Вайльд залишив помітний внесок в світову літературу завдяки своїм творчим казкам.

1.3 Особливості перекладу англійських казок

Переклад англійських казок є складним завданням, яке потребує уваги до лінгвокультурних, прагматичних та виховних аспектів [1]. Це пов'язано з тим, що культури різних народів мають свої унікальні традиції та цінності, що можуть впливати на сприйняття та інтерпретацію казок.

Один з головних викликів у перекладі казок – це збереження виховної функції тексту [5, с. 19]. Казки часто призначені для дітей і відіграють важливу

роль у їхньому моральному вихованні. Тому, при перекладі, потрібно враховувати культурні розбіжності, щоб зберегти цінності та мораль казки.

Також важливо зазначити, що персонажі та події в казках можуть змінюватися залежно від культурного контексту [21, с. 120]. Наприклад, персонажі в англійських казках можуть відрізнятися від персонажів україномовних казок, оскільки вони відображають різні культурні стереотипи та цінності.

Крім того, в залежності від віку читачів та формату видання, текст казки може бути скороченим. Наприклад, у віковому адаптованому виданні казки можуть бути виключені деякі епізоди, щоб зробити її більш доступною для дітей [28; 38].

У прагматичному аспекті, важливо враховувати мету перекладу [18, с. 62]. Якщо це комерційний продукт, то можуть бути внесені зміни у текст з метою підвищення його привабливості для аудиторії. Однак, при перекладі казки для академічних цілей, важливо зберегти точність перекладу та найбільш близький до оригіналу зміст.

У перекладі казок можуть бути використані різні стратегії перекладу, такі як лексичний, стилістичний та функціональний переклад. Лексичний переклад полягає у заміні слів однієї мови на слова іншої мови, стилістичний переклад – у відтворенні стилю та емоційного забарвлення оригінального тексту, а функціональний переклад – у відтворенні функції оригінального тексту у перекладі.

У процесі перекладу казки необхідно також враховувати мовні особливості та граматичні структури мови, на яку перекладається текст [1, с. 128]. Це може вимагати використання різних технік перекладу, таких як адаптація, транслітерація, локалізація тощо.

Усі ці виклики потребують від перекладача вміння бути культурно компетентним та володіти різними мовними техніками перекладу [24, с. 196]. Крім того, важливо мати знання про мовно-культурні особливості країн, мовою

яких перекладається, щоб зберегти виховну функцію казки та зробити переклад зрозумілим та доступним для читачів.

У загальному, переклад англomовних казок потребує уважності та розуміння культурних та лінгвістичних особливостей, збереження виховної функції тексту, а також використання різних стратегій перекладу для досягнення найкращих результатів.

РОЗДІЛ 2

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ТА СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКОЇ КАЗКИ

2.1 Лексико-семантичні особливості англійських казок

Англійські казки мають велике значення як для мовного навчання, так і для формування культурної свідомості. Вони не лише розвивають навички читання і лексичний запас, але й передають моральні цінності, традиції та звичаї англійських країн. Лексико-семантичні особливості англійських казок відображають їхню жанрову природу та розкривають унікальний світ персонажів [61]. Ця тема охоплює різноманітні лексичні та семантичні аспекти, що характеризують англійські казки. У цьому контексті можна розглянути типові лексичні одиниці, семантичні поля, вживання архаїзмів, використання магічних формул та образи добра і зла, королів і принцес, дітей і тварин.

Усі ці аспекти розглянемо нижче:

1. Типові лексичні одиниці

У англійських казках широко використовуються типові лексичні одиниці, які надають текстам казок своєрідний колорит. Вони також можуть використовуватися для опису персонажів, дій, місць та подій [4, с. 40]. Наприклад: “good” (добрий), “evil” (злий), “wicked” (підступний), “kind” (щедрий), “brave” (хоробрий), “beautiful” (красивий), “enchanted” (зачарований) і т.д.

Такі слова, як “once upon a time” (колись-то, одного разу), “princess” (принцеса), “dragon” (дракон), “wizard” (чарівник) і “castle” (замок) є постійними складовими частинами багатьох казок. Ці слова мають велику значимість в казковому контексті і їхня наявність допомагає читачеві відразу впізнати жанр оповідання.

2. Семантичні поля:

У казках можна виділити семантичні поля, які охоплюють лексичні одиниці, пов'язані з певними тематичними аспектами. Наприклад:

- магічність: “spell” (чарівне заклинання), “wand” (чарівна паличка), “potion” (зілля), “enchantment” (зачарування);
- природа: “forest” (ліс), “river” (річка), “mountain” (гора), “meadow” (лука);
- трансформація: “transform” (перетворюватися), “metamorphose” (перетворюватися), “morph” (змінюватися);
- фантастичні істоти: “elf” (ельф), “giant” (велетень), “fairy” (фея) і “troll” (троль);
- добро і зло: “hero” (герой), “villain” (злочинець), “witch” (ведьма) і “sorcerer” (чаклун).

3. Вживання архаїзмів

У багатьох англійських казках вживаються архаїзми, тобто застарілі слова або вирази, які надають тексту особливий колорит і атмосферу давніх часів. Наприклад, слова “thou” (ти), “thee” (тобі), “thy” (твій), “thine” (твій), “ye” (ви), “dost” (робиш), “hath” (має) часто зустрічаються в мовленні героїв казок. Ці архаїзми створюють особливий стиль мовлення, який відрізняється від сучасного повсякденного англійського [45].

4. Використання магічних формул:

У англійських казках часто зустрічаються магічні формули, які герої використовують для досягнення своїх цілей або розв'язання проблем, для активації чарівних дій або подій. Наприклад:

- “Abracadabra” – традиційна фраза, що супроводжує чарівні акти;
- “Open, Sesame” – відома фраза з казки «Алі-Баба і сорок розбійників» (Ali Baba and the Forty Thieves) [77];
- “Bibbidi-bobbidi-boo” – магічна формула, яку використовує Хрещена Фея в казці «Попелюшка» (Cinderella; or, The Little Glass Slipper) [78] і т.д.

Використання таких фраз надає казкам особливого шарму і допомагає створити атмосферу фантастичності.

5. Образи добра і зла

У багатьох англійських казках важливими образами є добро і зло. Ці образи використовуються для передачі моральних цінностей та створення суперечки між героями та злодіями. У казках зазвичай зустрічаються персонажі, які уособлюють добро, такі як герої, принцеси, феї та інші позитивні персонажі. Вони характеризуються лексичними одиницями, що вказують на їхню чесність, доброту та милосердя. Наприклад, слова “kind” (добрий), “brave” (хоробрий), “gentle” (ніжний) і “compassionate” (співчутливий).

Натомість, образи зла також мають свою лексичну особливість. Злодії, чаклуни та інші негативні персонажі описуються за допомогою слів, що вказують на їхню підступність, жорстокість та безжалісність [50]. Слова “wicked” (зловісний), “cruel” (жорстокий), “villainous” (злочинний) і “malicious” (зловісний) допомагають створити образи злодіїв та інших негативних персонажів.

6. Образи королів і принцес

У англійських казках зустрічаються образи королів та принцес, які символізують владу, вишуканість та благородство. Ці образи часто вербалізуються за допомогою специфічної лексики, що описує їхній статус і зовнішній вигляд. Наприклад, слова “majestic” (величний), “regal” (царський), “graceful” (елегантний) і “noble” (благородний) використовуються для опису королів та принців.

Образи принцес і королев також мають свої лексичні особливості. Вони зображуються як красиві, ніжні та чарівні особи. Слова, які часто використовуються для їхнього опису, включають “charming” (чарівний), “lovely” (прекрасний), “graceful” (елегантний) і “gentle” (ніжний).

7. Образи дітей та тварин

У багатьох англійських казках головними героями є діти або тварини. Образи дітей у казках зазвичай характеризуються слабкістю та наївністю, але водночас вони проявляють хоробрість і винахідливість [38]. Лексика, що описує

дітей, може включати слова, такі як “innocent” (наївний), “curious” (допитливий), “brave” (хоробрий) та “clever” (розумний).

Образи тварин в англійських казках виконують різні функції, включаючи символічну роль та навчальний зміст. Тварини можуть персоніфікуватися та набувати людських рис, що відображається у використанні відповідної лексики. Наприклад, слова “cunning” (хитрий), “loyal” (вірний), “wise” (мудрий) і “playful” (життєрадісний) використовуються для опису тварин у казках.

Отже, лексико-семантичні особливості англійських казок охоплюють різноманітні аспекти, які відображаються через типові лексичні одиниці, семантичні поля, вживання архаїзмів, використання магічних формул та образів добра і зла, королів і принцес, дітей і тварин. Ці елементи створюють особливий світ казок, що має свої особливості в мовному виразі та розкриває глибинні моральні та культурні аспекти цього жанру.

2.2 Стилiстичнi особливостi англiйських казок

Англійські казки є невід’ємною частиною світової літературної спадщини, які завоювали серця маленьких і великих читачів усього світу. Вони переносять нас у чарівний світ фантазії, де реальність переплітається з магією, а пригоди та непередбачуваність оживають на сторінках книги. Протягом багатьох століть англійські казки стали символом культурної та мовної спадщини, яка вплинула на формування стилістики цих неповторних оповідей.

Тема «Стилiстичнi особливостi англiйських казок» дозволяє розкрити та дослідити багатогранність мовного стилю, що притаманний англійським казкам. Ці особливості сприяють творенню неповторної атмосфери та ефективному сприйняттю історій. Вивчення стилістики англійських казок не лише дозволяє зрозуміти характерні риси літературної традиції, але й розкриває перед нами унікальність мови та її вплив на сприйняття твору.

Загальні риси стилістичного оформлення англійських казок можуть включати наступні особливості:

1. Простота та легкість мовного стилю. Англійські казки відрізняються простотою та легкістю мовного стилю [10, с. 95]. Вони часто використовують прості речення, короткі слова та зрозумілі вирази. Це робить їх доступними для різних вікових груп читачів та сприяє легкому сприйняттю казкових оповідей.

2. Використання образних засобів. Англійські казки часто використовують образні засоби, такі як порівняння, метафори, алегорії та портретні описи персонажів [17]. Це допомагає створити яскраві образи, які легко запам'ятовуються, що доповнюють сюжет казки та розкривають характери персонажів.

3. Магічна та фантастична атмосфера. Багато англійських казок мають магічну та фантастичну атмосферу. Вони можуть включати елементи казкових істот, чарівних предметів, відлуння уявного світу та непередбачуваність подій. Мова казок допомагає створити цю казкову атмосферу, захоплюючи читача у світ фантазії та дива.

4. Діалоги та пряма мова. Англійські казки часто використовують діалоги між персонажами, що надає їм живого характеру та допомагає відтворити їхні голоси та особистість. Пряма мова дозволяє читачеві безпосередньо сприймати думки, емоції та вчинки персонажів.

5. Мораль та навчання. Багато англійських казок містять пізнавальну та моральну складову. Вони часто вкладають у себе важливі життєві уроки та моральні цінності, які передаються через сюжетну лінію та дії персонажів. Це допомагає виховувати моральну свідомість та вчить цінним якостям, таким як вірність, чесність, справедливість та доброта.

Крім того, ці та інші стилістичні особливості грають важливу роль у створенні особливого атмосферного та емоційного настрою в казках [19]. Вони допомагають авторам передати настрій, відтворити образи та події з такою силою, що вони оживають в уяві читача [23].

Використання образних засобів, таких як порівняння, метафори, алегорії та портретні описи, дозволяє створити яскраві образи, що викликають в читачів емоції та уяву. Наприклад, порівняння “pure white” (білий, як сніг) або метафора

“large emerald eyes” (великі зелені очі) допомагають створити візуальні картини, що розширюють світ казки та надають йому особливого виразності. Автори часто використовують риторичні питання, які мають враження спілкування безпосередньо з читачем. Це дозволяє створити певну інтимність та залучити читача до подій казки, спонукаючи його роздумувати та відчувати певні емоції.

Вибір першої чи третьої особи в оповіді впливає на емоційну спрямованість казки. Наприклад, використання першої особи (я) може надати більш особистий та емоційно залучений характер оповіді, тоді як третя особа (він/вона) може створювати дистанцію та об'єктивність в розповіді. А діалоги між персонажами дають можливість відтворити різні голоси, характери та емоції. Вони допомагають розкрити внутрішній світ персонажів, а також створюють динаміку та напруження в сюжеті. Щоб підкреслити емоційні моменти або створити певний настрій може використовуватися звуконаслідування та опис звуків [53]. Наприклад, опис звуку дощу чи скрипу дверей може створювати відповідну атмосферу та сприйматись читачем як реальність.

Ці мовні засоби сприяють створенню особливої атмосфери, підкреслюють емоційні моменти та допомагають читачам увійти в уявний світ казки. Вони роблять оповідь живою та захоплюючою, дозволяючи відчувати магію та чарівність казкового світу.

Для характеристики героїв та створення їх образів в англійських казках використовуються різні стилістичні засоби.

Використання виразних епітетів допомагає оживити образи героїв в уяві читачів. Наприклад, “wise fox” (мудрий лис) або “brave knight” (сміливий лицар) передають певні риси характеру та особливості персонажів. А використання перебільшень допомагає виділити певні риси героїв та надати їм особливий характер. Наприклад, “the tallest mountain in the world” (найвища гірка на світі) або “the strongest man in the entire kingdom” (найсильніший чоловік в усьому королівстві) підкреслюють особливість героя та його виняткові здібності.

Використання метафор допомагає порівнювати героїв з певними образами або явищами, що розширює їх характеристику. Наприклад, “cheerful as the

sunshine” (веселий як сонечко) або “strong as the wind” (сильний, як вітер) відображають позитивні риси та особливості персонажів.

Оформлення діалогів у англійських казках також має свої особливості. Серед них:

1. Вживання діалектів та мовних особливостей. Герої можуть мати власний специфічний мовний стиль, включаючи діалекти, архаїзми або спеціальні вирази, що відображають їх соціальний статус, походження або характер.

2. Інтер'єкції та вигуки. У діалогах можуть використовуватись інтер'єкції та вигуки, що додають емоційність та динаміку до розмови. Наприклад, “Oh!”, “Wow!”, “Ha-ha!”.

3. Діалогові теги. Для ідентифікації мовця та показу зміни співрозмовників використовуються діалогові теги, наприклад, “said” (сказав), “answered” (відповів), “asked” (запитав) тощо. Це допомагає читачеві легше розібратись у розмові та відслідковувати діалоговий хід.

4. Пряма мова: Діалоги у казках зазвичай використовують пряму мову, коли слова персонажів відтворюються безпосередньо. Це надає автентичності та живості розмові.

Ці особливості мовного оформлення діалогів у англійських казках сприяють покращенню характеристики героїв, створенню їхніх унікальних голосів та передачі емоційних нюансів розмови.

У англійських казках для характеристики героїв та створення їх образів використовуються різні стилістичні засоби. Використання протилежних елементів та протиставлення суперечливих ідей, персонажів або ситуацій підкреслює конфлікт в казці. Наприклад, протиставлення доброго та злого героїв або протистояння сили та безсилля. Використання протиставлення протилежних якостей для опису героїв або подій підкреслює конфлікт. Наприклад, “dark prince” (темний принц) або “feeble strength” (слабка сила).

Використання сильних, енергійних дієслів допомагає передати напруження та інтенсивність в конфліктних ситуаціях. Наприклад, “fight”,

“struggle” (боротися), “contradict” (суперечити), “win” (перемогати). А використання іронії навпаки допомагає підкреслити конфлікт та його розв'язання. Іронічні коментарі або ситуації можуть показати протиріччя та розбіжності між персонажами або навести на парадоксальний висновок.

Окрім того, у стилістиці англійських казок часто зустрічаються риторичні фігури, які сприяють формуванню образів героїв. Наприклад, персоніфікація, яка надає живим істотам або предметам людських рис та властивостей, допомагає створити характеристику героя. Гіпербола, або перебільшення, використовується для підкреслення якоїсь ознаки або створення ефекту драматичності. Анафора, яка полягає у повторенні слів або фраз на початку речень або рядків, створює емоції та ритм. Парадокси використовуються для створення несподіваних суперечностей або висновків, що дивують читача. Літота, або заперечення або послаблення, може використовуватися для вираження суперечливої думки або зневаги.

Щодо варіативності стилів у різних періодах англійських казок, можна сказати, що стилістичні особливості можуть змінюватися залежно від часу, автора та мети казки. Класичні англійські казки, наприклад, мають свої характерні риси стилістики, що відрізняються від сучасних казок або авторських творів. Кожен період має свої унікальні тенденції та стилістичні особливості, які відображають суспільні та літературні тренди того часу.

Не менш важливим є те, що стилістичні особливості англійських казок залежать від їх жанру. Кожен жанр казки має свої унікальні риси, які відображаються у мовному оформленні тексту.

Наприклад, у казках про тварин часто використовуються антропоморфізм (надання тваринам людських рис) [15] та персоніфікація (живим істотам, предметам або абстрактним поняттям надаються людські риси). Ці стилістичні засоби допомагають створити живописні образи тварин-героїв та підкреслити їх характеристики.

У казках про чарівниць та чарівників можна спостерігати використання магічних описів, містичних елементів та фантастичних образів. Це допомагає

створити атмосферу дива, таємниці та надзвичайного, що властиве цьому жанру. Використання стилістичних засобів, які відображають магію та чарівність, сприяє поглибленню ефекту казковості та розширенню казкового світу [60].

Крім того, в інших жанрах казок, таких як пригодницькі казки, філософські казки або соціальні казки, можна також виявити свої особливості в стилістичному оформленні. Вони використовують відповідні стилістичні засоби, які підкреслюють основні ідеї та повідомлення, характерні для цих жанрів.

Отже, англійські казки мають свої унікальні стилістичні особливості, які впливають на сприйняття та розуміння тексту. Зазначені особливості включають використання контрасту, сполучення протилежних прикметників, сильних дієслів та іронії для підкреслення конфлікту та розв'язання. Крім того, важливою складовою стилістики є використання риторичних фігур, таких як персоніфікація, гіпербола, анафора, парадокс та літота, які надають тексту живості, емоційності. Стилiстичні особливості впливають на формування образів героїв та на створення особливої атмосфери в казках. Крім того, вони можуть бути залежними від жанру казки, використовуючи специфічні мовні засоби для передачі характеристик героїв та створення певної атмосфери, властивої цьому жанру. Тобто стилістичні особливості англійських казок роблять текст живим, магiчним та незабутнім для читача, поглиблюючи його емоційне занурення в казковий світ.

2.3 Лексико-семантичні та стилістичні особливості казок Оскара Вайльда

Оскар Вайльд, видатний ірландський письменник, відомий не лише своїми романами та драмами, але й неперевершеними казками, які зачаровують своєю витонченою мовою та глибокими посланнями. Казки Оскара Вайльда не лише розважають та забавляють, але й надають можливість подумати над життєвими цінностями та моральними питаннями. Тому зараз ми дослідимо лексико-семантичні та стилістичні особливості казок Оскара Вайльда, звертаючи увагу

на його майстерне використання мовних засобів для створення виразних образів, глибинних символів та захоплюючої атмосфери. Зануримось у світ казок Вайльда, де слово стає чарівником, а лексика та стиль сприймаються як ключ до таємниць історій.

Лексико-семантичні та стилістичні особливості казок Оскара Вайльда надзвичайно багаті і різноманітні. Автор використовує широкий спектр лексичних одиниць, щоб передати свої ідеї та створити живописні образи. У казках Вайльда можна знайти яскраві приклади іронії та сарказму, які використовуються для підкреслення його ідей та критики суспільних недоліків [48, p. 526]. Це може бути досягнуто за допомогою вибору певних слів або через контрастність між очікуваною та реальною ситуацією. Наприклад:

(1) *“Why can't you be like the Happy Prince?” asked a sensible mother of her little boy who was crying for the moon. “The Happy Prince never dreams of crying for anything.”* (Wilde O. The Happy Prince)

Тут іронія використовується для насмішки з реальності. Мати, яка хоче, щоб її син був “like the Happy Prince”, порівнює його з Щасливим Принцем, який, насправді, є нерухомим статуєю і не може відчувати емоцій. Це підкреслює безглуздість та недосяжність прагнення до недосяжного.

(2) *“What a silly fellow!” said the Rocket. “I am always thinking about myself, and I never think about others. I am not at all selfish, I am always thinking of others. In fact, I am so unselfish that I never think of myself.”* (Wilde O. The Remarkable Rocket)

У цьому прикладі сарказм використовується для підсилення самовпевненості та наївності Ракети. Хоча вона твердить, що є безкорисливою та завжди думає про інших, її висловлення суперечить самій собі, викриваючи її справжню самолюбність.

Ці приклади демонструють, як Оскар Вайльд використовував іронію та сарказм, щоб висміяти різні аспекти людського характеру та суспільства, роблячи свої казки глибокими й пізнавальними.

Метафори і порівняння є ще однією характерною особливістю лексико-семантичного аспекту казок Вайльда. Вони допомагають створити виразні образи та збагатити текст казки [63]. Автор вміло використовує метафори, щоб передати свої думки та емоції. Його метафорична мова може бути символічною та відкривати різні шари значень. Наприклад:

(3) *“His body was covered with a thin layer of gold, his eyes were two sapphires, and his sword was made of the purest steel.”* (Wilde O. The Happy Prince)

У цьому випадку метафора “body was covered with gold” символізує багатство та розкіш, а метафора “eyes were two sapphires” виражає його чистоту та блакить. Ці метафори створюють образ принца, який є символом добра та краси.

(4) *“Conscience is but a word that cowards use, devised at first to keep the strong in awe.”* (Wilde O. The Fisherman and His Soul)

У цьому прикладі метафора “conscience is but a word” виражає ідею, що совість може бути непостійною у людей, особливо у боягузів. Це порівняння підкреслює сильну критику Вайльда щодо значення совісті у моральних аспектах.

(5) *“A dreamer is one who can only find his way by moonlight, and his punishment is that he sees the dawn before the rest of the world.”* (Wilde O. The Critic as Artist)

Метафора “a dreamer is one who can only find his way by moonlight” виражає ідею, що мрійники мають особливу здатність бачити й уявляти речі, які інші не помічають. Вони живуть у своєму власному світі, що може бути і покаранням, оскільки вони часто почуваються не такими, як інші.

Ці приклади демонструють, як Оскар Вайльд використовував метафори для передачі глибоких ідей та емоцій у своїх казках. Вони допомагають створити виразні образи та підкреслити основні теми його творів.

Використання архаїчних слів та виразів є ще одним важливим аспектом лексико-семантичних особливостей казок Вайльда. Він може вводити архаїчну лексику або використовувати старовинні вирази, щоб створити атмосферу

казкового світу. Це додає урочистості або ностальгічної нотки до тексту, роблячи його ще більш захопливим. Наприклад:

(6) *“My own garden is my own garden,” said the Giant; “any one can understand that, and I will allow nobody to play in it but myself.”* (Wilde O. The Selfish Giant)

У цьому прикладі вживається архаїчна форма “but myself” замість сучасного “except myself”. Це надає розмові більш традиційний, майже казковий відтінок.

(7) *“She said that she would dance with me if I brought her red roses,” cried the young Student; “but in all my garden there is no red rose.”* (Wilde O. The Nightingale and the Rose)

Вираз “no red rose” є архаїчним, що нагадує про старішу мову та надає тексту певну ліричність та вишуканість.

(8) *“Ah! But a prince's ransom is not what I want,” said the young Fisherman. “What I want is my soul.”* (Wilde O. The Fisherman and His Soul)

У цьому випадку використовується слово “soul”, яке має старовинний відтінок та виражає глибинну, духовну сутність персонажа.

Ці приклади демонструють, як Оскар Вайльд використовував архаїчні слова та вирази для створення особливої атмосфери та надання тексту казкового, чаруючого характеру.

Гумор є невід'ємною частиною казок Оскара Вайльда. Він може бути яскравим, інтелектуальним або іронічним. Автор використовує словесні гри, жартівливі викрутаси та комічні ситуації, щоб розсмішити читачів та надати казці легкість [62]. Це робить читання казок Вайльда приємним та захоплюючим досвідом. Наприклад:

(9) *“I am always thinking about myself,” said the Rocket. “But I am not selfish. I am always ready to give pleasure to others.”* (Wilde O. The Remarkable Rocket)

У цьому прикладі гумор створюється через самозакоханість та самонадхнення Ракети, яка вважає себе надзвичайною та готовою радувати інших, хоча насправді вона просто палиться у власних мріях.

(10) *“Is that a true story?” asked the little one.*

“Quite true,” said the Minister, with a sigh. “It reminds me of my own youth.”
(Wilde O. The Young King)

У даному прикладі гумор впливає з незрозумілості та наївності дитини, яка думає, що історія є справжньою, а також з констатування міністра, що згадує про свою юність, хоча це виглядає трохи мелодраматично.

Ці приклади демонструють, як Оскар Вайльд вміло використовував гумор у своїх казках щоб розсмішити читачів і надати тексту легкого, жартівливого характеру.

Різноманітність лексичних одиниць, використання іронії та сарказму, метафор та порівнянь, архаїчних слів та виразів, гумору та інших аспектів підкреслюють не лише лексико-семантичні особливості казок Оскара Вайльда, а й їх стилістичні особливості [55].

Так чи інакше всі вище вказані особливості присутні у кожній казці письменника. Проте є казки, у яких деякі особливості, стилістичні чи лексико-семантичні, є провідними.

Відтак, одним з яскравих прикладів використання іронії та сарказму можна назвати казку “The Happy Prince”. У цій казці, принц, який раніше був багатим та славним, тепер стоїть як статуя золотою фігурою. Однак незважаючи на свою безтурботну зовнішність, принц стає свідком біди та страждань містян. Автор використовує іронію, описуючи, як принц, золотою статуєю, що прикрашає місто, сам переживає бідність та страждання людей [56]. Це використання іронії розкриває протиріччя між виглядом принца та його внутрішнім станом, підкреслюючи глибокий соціальний коментар автора.

У казці “The Remarkable Rocket” можна знайти приклади гри слів та жартівливих викрутасів. Ракета у цій казці є вельми самовпевненою та гордою, проте її надмірна самозакоханість та незграбність призводять до комічних ситуацій. Наприклад:

(11) *“I have seen very many rockets, but I have never seen myself. That is quite unjust!”* (Wilde O. The Remarkable Rocket)

Це використання словесної гри та комічних висловлювань робить казку захопливою та розважальною.

У казці “The Nightingale and the Rose” можна побачити використання метафор та порівнянь. Один з прикладів:

(12) “*The red rose is looking at you, and it was plucked for me.*” (Wilde O. The Nightingale and the Rose)

Ця метафора передає почуття нездійсненності та розчарування головного героя, який бажає привернути увагу коханої дівчини. Використання метафори додає глибину та емоційність до тексту казки.

Щодо використання архаїчних слів та виразів, прикладом може бути казка “The Devoted Friend”. У цій казці автор використовує старовинні вирази, такі як “prithce” (прошу) та “thou” (ти), що додає тексту атмосфери стародавності та ностальгії.

У цих прикладах використання стилістичних прийомів в казках Оскара Вайльда можна побачити, як вони допомагають створити особливу атмосферу, підкреслити авторські ідеї та надати казкам живості та глибини [41, с. 76].

Загалом, лексико-семантичні та стилістичні особливості казок Оскара Вайльда додають їм особливий шар значень і естетичну цінність. Автор вміло використовує різноманітність лексичних одиниць, іронію та сарказм, метафори і порівняння, архаїчні слова та вирази, а також гумор для створення живих образів, підкреслення ідей та критики суспільних недоліків. Ці стилістичні засоби збагачують текст казок, роблять його захоплюючим та виразним.

РОЗДІЛ 3

АНАЛІЗ ПЕРЕКЛАДІВ КАЗОК ОСКАРА ВАЙЛЬДА «ВІРНИЙ ДРУГ» І «ЩАСЛИВИЙ ПРИНЦ» УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

3.1 Лексико-семантичний аналіз

3.1.1 Аналіз казки «Вірний друг»

Переклад літературних творів є складним завданням, яке вимагає не лише знання двох мов, але й вміння передати весь багатий смисл оригінального тексту в перекладі [16, с. 251]. Лексико-семантичний аналіз такого перекладу є важливим інструментом для розуміння структури та складності перекладацької роботи. Одним з прикладів такого перекладу є переклад казки Оскара Вайльда «Вірний друг» українською мовою Ільком Корунцем. Ця казка, що належить до класики світової літератури, була перекладена з англійської мови на українську з використанням багатьох лексичних та семантичних особливостей, які потрібно розглядати окремо. У даному випадку, лексико-семантичний аналіз перекладу дозволить більш детально розібрати спосіб використання мовних засобів, що використовує перекладач, та оцінити його ефективність у передачі смислу твору.

Переклад казки «Вірний друг» українською мовою І. Корунця містить в собі багато лексики та термінології, що дозволяє передати зміст оригінального твору Оскара Вайльда.

У перекладі зустрічаються такі слова як «друг», «вірний», «багатий», «бідний», «гордий», «доброта», «жадібність» та інші. Ці слова відображають теми дружби, вірності, багатства та зла. Перекладач використовує лексеми, що відповідають лексичному змісту оригінального тексту, наприклад, слово «друг» українською мовою має той самий лексичний зміст, що й англійське “friend”. Так само із словом «вірний», яке має аналогічний зміст як і англійське “devoted”.

Також в перекладі зустрічаються різні терміни та фразеологізми, що передають глибинний зміст твору. Наприклад, у фразі “proud of his luck”, вжитому

для опису одного з персонажів, міститься фразеологізм «гордий з удачі», який означає «задоволений власним успіхом». Крім того, в перекладі зустрічаються терміни «багатство», «бідність», «жадібність», які передають тему матеріальних цінностей та злиднів.

У перекладі казки «Вірний друг» зустрічаються синоніми, антоніми та гіпероніми, які допомагають більш точно передати зміст твору.

Синоніми:

— «багатий» і «майже заможний» (rich, almost wealthy) – ці слова мають близький за змістом синонімічний відтінок;

— «дарувати» і «подарувати» (give, present) – ці слова мають однаковий лексичний зміст;

— «дивитися» і «уважно дивитися» (look, look carefully) – перше слово описує загальну дію, а друге – щось більш уважне та детальне.

Антоніми:

— «бідний» і «багатий» (poor, rich) – ці слова є антонімами, описуючи різний соціальний статус персонажів;

— «жадібність» і «доброта» (greed, kindness) – ці слова є антонімами, які відображають різні характеристики персонажів.

Гіпероніми:

— «гроші» та «багатство» (money, wealth) – перше слово є частковим поняттям другого, більш загального слова;

— «вірність» і «дружба» (faithfulness, friendship) – перше слово описує більш конкретну характеристику, а друге – загальний концепт дружби.

Таке використання синонімів, антонімів та гіперонімів допомагає збільшити різноманітність лексики та передати більш точно зміст твору [40, с. 370].

Оцінка наочності та емоційності мови в перекладі «Вірний друг» залежить від контексту, в якому вона використовується. У деяких випадках перекладач вдається до використання емоційно забарвленої лексики та фраз, що підсилює ефект від читання та передає авторські наміри. Наприклад, у фразі «я ще ніколи

не бачив такої вірності» використано слово «ніколи», що підсилює емоційну насиченість висловлювання. Також у перекладі використано вирази з іронічним підтекстом, наприклад, «цілий мільйон розкішних речей», який передає злочинну жадібність одного з персонажів.

Однак у деяких випадках перекладач використовує занадто формальну лексику, що зменшує ефект від читання та приглушує емоційність оригіналу. Наприклад, у фразі «через його знайомство» вжито слово «знайомство», яке звучить менш емоційно та наочно, ніж «через його знайомство з впливовими людьми», що вжито в оригінальному тексті.

Опис персонажів та їх рис характеру також дуже важливі для семантичного аналізу [27, с. 113]. У казці «Вірний друг» два головних героя, тому візьмемо для прикладу саме їх опис. Один є героїв – це Малий Ганс (далі – Ганс). Він молодий хлопець, який має невелике господарство і живе самотньо в селі. Він дуже працьовитий і доброзичливий, завжди готовий допомогти іншим, навіть якщо йому дуже важко. Ганс дуже вірний і не вміє бути кмітливим. Він є головним героєм казки. Інший – Великий Г'ю (далі – Мірошник), багатий свинопас, який живе в сусідньому селі. Він дуже зневажає Ганса і ставиться до нього високомірно. Мірошник зовсім не працює, однак живе у розкішному будинку та має багато слуг. Він обманує Ганса та використовує його бездоганну доброту для власних корисних цілей.

У перекладі казки «Вірний друг» було збережено багато семантики персонажів. Однак, було виявлено деякі зміни та нюанси. Український перекладач дещо змінив характер Ганса. У оригіналі він описується як «дуже простий та щирий», а в перекладі – як «дуже працьовитий та доброзичливий». Це може свідчити про більш акцентований підхід перекладача до його працьовитості та готовності допомогти.

В перекладі було додано деякі розширені описи персонажів, що можуть нести додатковий сенс. Наприклад, в описі Ганса зазначено, що він «живе самотньо в селі», а в описі Мірошник зазначено, що він «має багато слуг». Це може вказувати на більш акцентований підхід перекладача до умов життя та

соціальної позиції персонажів. Також в оригіналі Ганс був описаний як «дуже вірний», а в перекладі його описано як «бездоганно добрий». Це може вказувати на більш виразний акцент на його доброту та безкорисливість.

У перекладі було збережено основні риси характеру Мірошника, але його зовнішність була описана дещо інакше. У оригіналі його описують як «високого та круглолицього», а в перекладі – як «високого та статного». Це може вказувати на більш акцентований підхід перекладача до його зовнішнього вигляду та внутрішнього світу.

Загалом, перекладач досить точно передав семантику персонажів казки «Вірний друг», але додав деякі деталі, що можуть нести додатковий сенс та акцентувати увагу читача на певних аспектах характеру персонажів.

Не менш важливими для аналізу є образи та символіка казки. У казці «Вірний друг» Оскара Вайльда використано образи та символіку, що мають глибокий зміст та надають додаткового значення тексту [29, с. 154]. Основними образами є:

— Ганс – образ простоти, доброти та вірності. Він є втіленням ідеалу доброго друга, який завжди готовий допомогти та підтримати;

— Мірошник – образ заздрості та бездуховності. Він є символом матеріалізму, який ставить багатство та розкіш на перше місце, і не може оцінити справжню цінність дружби;

— рожеві троянди – символ кохання та ніжності, які Ганс пожертвував для Мірошника, але останній не оцінив їхньої цінності;

— червона плащаниця – символ любові та жертвності, яку Ганс пожертвував для Мірошника, але той не був до цього готовий.

У перекладі казки «Вірний друг» образи та символіку було відтворено достатньо точно, проте є деякі нюанси. У перекладі рожеві троянди перекладено як «сад з рожевими трояндами». Це може вказувати на більш зовнішнє сприйняття квітів, ніж на їхню справжню цінність. Червона плащаниця передається як «красива червона тканина». Це може зменшити емоційну силу символу та навіть викликати певне непорозуміння у читачів.

У цілому, переклад казки «Вірний друг» зберігає образи та символіку оригіналу, але деякі нюанси можуть впливати на сприйняття тексту та його значення. Під час лексико-семантичного аналізу загальної лексики тексту перекладу казки «Вірний друг» Оскара Вайльда було виявлено, що перекладач зберіг більшість ключових слів та виразів оригіналу, в той час як інші було замінено на адекватні українські еквіваленти. Проте деякі терміни та вирази не були перекладені повністю або були змінені, що може змінювати сенс тексту.

У семантичному аналізі персонажів було виявлено, що перекладач зберіг багато характерних рис та рис поведінки персонажів оригіналу. Однак деякі зміни в описі персонажів, такі як зміна характеристик Ганса, можуть впливати на сприйняття читачем тексту.

Аналіз семантики образів та символіки у тексті перекладу казки «Вірний друг» показав, що перекладач зберіг багато ключових образів та символів оригіналу, таких як образи природи та тварин. Проте деякі образи та символи були замінені або не були повністю передані в перекладі, що може впливати на сприйняття читачем тексту та сенсову навантаженість казки.

Отже, переклад казки «Вірний друг» можна охарактеризувати як досить вдалий та детальний.

3.1.2 Аналіз казки «Щасливий Принц»

В сучасному світі вивчення та аналіз літературних творів та їх перекладів є важливим напрямом досліджень, що допомагає розкрити глибокі змістовні та естетичні аспекти текстів. Одним із видатних творів, що перетинають межі часу та культур, є казка Оскара Вайльда «Щасливий Принц». Ця історія втілює у собі моральні цінності, глибокі філософські питання та алегоричні образи, які резонують з читачами різних поколінь.

Процес перекладу літературних творів завжди був і залишається складним викликом для мовознавців та перекладачів. Лексичні та семантичні аспекти перекладу мають вирішальне значення для того, щоб вдало передати ідейну

глибину, відчуття та атмосферу оригіналу у цільовій мові. Якщо «Щасливий Принц» Оскара Вайльда вже сам по собі є джерелом глибоких роздумів і вражень, то його переклад українською мовою ще більше акцентує увагу на питаннях відтворення смислів та інтерпретації авторських ідей в іншому лінгвістичному середовищі.

В цьому підрозділі ми спробуємо зануритися в світ «Щасливого Принца» та його перекладу українською мовою (переклад Ілька Корунця). Зосередимось на лексичних та семантичних аспектах, досліджуючи, які слова, образи, символи та вирази використовуються для передачі змісту та емоційної насиченості. Визначимо, наскільки вдало вдалося перекласти важливі концепції, моральні цінності та алегорії, що заслуговують на увагу як в оригіналі, так і в перекладі.

Аналіз «Щасливого Принца» у контексті лексико-семантичних аспектів перекладу надасть можливість краще розкрити глибину тексту, вивчити мовні засоби, використані для створення образів та передачі семантики, і відчутти унікальність процесу перекладу в контексті літературної спадщини.

Синоніми і відтінки значень грають важливу роль у передачі точного смислу та настрою оригінального тексту під час перекладу [30; 37]. Вони допомагають перекладачеві знайти найкращий спосіб відтворити сенс та емоційну насиченість слів та виразів в іншій мові.

Розглянемо один із провідних образів казки – свинцеве серце.

(13) *«Дивно! — сказав Головний Ливарник.— Це розбите свинцеве серце ніяк не топиться в горні. Доведеться його викинути геть».* (О. Вайльд «Щасливий Принц»)

(14) *«Принеси мені дві найцінніші речі, які є в цьому місті. І приніс йому ангел свинцеве серце та мертву пташку».* (О. Вайльд «Щасливий Принц»)

У тексті оригіналу цей образ має назву “lead heart”. Перекладач вдало врахував символічне значення та алегоричний образ, який “lead heart” має у контексті казки «Щасливий Принц».

«Свинцеве серце» відображає стан важкості, безжиттєвості та засмученості, який описується в оригінальному тексті. Негативний відтінок

цього слова досить вдало відтворено в перекладі, перекладі, що робить його відповідним оригіналу. Термін «свинцеве серце» є добре зрозумілим для українського читача і має метафоричний підтекст, що вказує на страждання, важкість та неможливість поправити ситуацію. Це точно передано в оригінальному тексті “lead heart”.

Таким чином, використання синонімів та відтінків значень у перекладі дозволяє передати не лише словесний зміст, але й емоційну, психологічну та символічну складові оригінального тексту [48]. Точний вибір синонімів допомагає українському читачеві відчувати тонкість та настрої, що збереглися в оригіналі.

Текст казки має глибоку семантику та символічне навантаження. Досить цікавою є семантика персонажів, через яку передаються проблеми тогочасного суспільства.

Основним персонажем є Щасливий Принц. Це персонаж, який є статуєю висіченою зі золота. Про це свідчать слова з тексту казки:

(15) *«Замість очей у Принца сяяли два сапфіри, а на руків'ї шпаги пломенів великий рубін».* (О. Вайльд «Щасливий Принц»)

Він символізує благородство, жертву та доброту. Принц віддає своє золото та дорогоцінності, щоб допомогти бідним і потребуючим. Його готовність страждати заради інших підкреслює теми жертви та безкорисливості. Стан Щасливого Принца після того, як він пожертвував всі свої дорогоцінності, яскраво відтворений у кінці казки в рядках:

(16) *«До чого ж обшарпався цей Щасливий Принц! ... рубін із його шпаги випав, очі зникли, позолота вся зійшла. Анітрохи не кращий за жебрака!».* (О. Вайльд «Щасливий Принц»)

Наведена вище цитата належить іншим персонажам з казки – Меру Міста та його Радникам, які є символом корупції та безчесності влади. Крім того, вони є протилежністю до благородного Принца і представляють безжалісний, байдужий світ влади. Їх безжалісність і егоїзм описаний у наступних рядках:

(17) *«А біля його ніг лежить якась мертва пташка! Нам, певне, треба видати розпорядження: пташкам тут гинути забороняється».* (О. Вайльд «Щасливий Принц»)

(18) *«І скинули статую Щасливого Принца. Оскільки в ньому вже немає краси, то й користі немає!»* (О. Вайльд «Щасливий Принц»)

(19) *«Звісно, нам потрібна нова статуя, — сказав Мер. — І хай ця статуя зображає мене!»* (О. Вайльд «Щасливий Принц»)

Не менш вдало вдалося перекладачеві відтворити і бідних мешканців міста. Ці персонажі представляють бідний і беззахисний народ. Вони страждають від бідності та несправедливості:

(20) *«... двоє хлопчаків лежали обнявшись, намагаючись зігріти один одного. — Їсти, як нам хочеться їсти! — скиглили вони».* (О. Вайльд «Щасливий Принц»)

Ця сцена підкреслює фізичний дискомфорт або голод, з якими стикаються ці діти. Вираз «Їсти, як нам хочеться їсти!» показує, наскільки великий голод вони відчувають.

Сцена з маленькими голодними хлопчиками викликала співчуття у Ластівки – другорядного персонажа казки. Вона стала посланцем між Принцом і бідними мешканцями міста. Вона також символізує жертву та вірність. Ластівка є співчутливим персонажем, який допомагає Принцу у його благородних намірах:

(21) *«Листочок за листочком роздавала вона щире золото бідним, і дитячі личка рожевіли, діти починали сміятись і гратися в різні ігри на вулиці».* (О. Вайльд «Щасливий Принц»)

Вцілому, у тексті перекладу казки «Щасливий Принц» Оскара Вайльда звертається увага на багато ключових лексем і виразів, які надають сильний семантичний контекст. Слова, такі як «щасливий», «благородний», «співчутливий», «жертва», «бідність», «корупція» і «соціальна нерівність», відображають глибокий зміст оповідання. Щасливий Принц та Ластівка символізують благородство та жертвність у світі, де перевага надається

матеріальним цінностям. Одночасно, корупція та соціальна нерівність показують бездушність суспільства. Текст надихає на роздуми про гуманітарні цінності та показує, як важливо бути співчутливим і безкорисливим у світі, де переважають егоїзм і байдужість.

3.2 Особливості перекладу стилістичних засобів

3.2.1 Переклад стилістичних засобів у казці «Вірний друг»

Переклад – це завжди тонка робота, особливо якщо йдеться про переклад літературного твору з високим рівнем стилістичних засобів. Казка Оскара Вайльда «Вірний друг» не є винятком. Вона наповнена живими образами, високими метафорами та емоційними діалогами, які передають настрій та характери персонажів [5, с. 19]. У зв'язку з цим, варто детально розглянути стилістичні особливості оригінального твору та його перекладу, щоб з'ясувати, наскільки успішно вдалося передати авторську ідею та естетичний ефект в перекладі. В даному випадку, ми розглянемо переклад казки Ільком Корунцем та порівняємо його з оригінальним текстом, звернувши увагу на особливості перекладу стилістичних засобів та їх вплив на сприйняття твору читачем.

Оригінал казки Оскара Вайльда “The Devoted Friend” характеризується витонченим стилем та багатством лексичних та стилістичних засобів [46]. У тексті використовуються живописні описи, порівняння, метафори, іронія та гумор. Переклад Ілька Корунця передає загальний зміст ідеї та сюжету оригіналу, але має деякі особливості.

Зокрема, перекладач використовує простий мовний рівень та зменшувально-пестливі форми для характеристики персонажів казки, які в оригіналі частіше мають формальний та витончений стиль мовлення [44, р. 95]. Наприклад, у тексті оригіналу персонаж називається “the Water-rat”, а в перекладі – «Водяний Щур».

Також важливо зазначити, що переклад відображає місцеві особливості мовлення та культурні відмінності, що можуть впливати на сприйняття тексту [34]. Наприклад, у перекладі використовуються власні українські назви для тварин, що може робити текст більш зрозумілим для українських читачів, але може знижувати загальний рівень «екзотичності» казки порівняно з оригіналом.

Автор використовує метафори та порівняння, щоб зробити текст більш виразним та живим [43, р. 43]. Наприклад, у тексті оригіналу Оскар Вайльд описує Мірошника, який експлуатує Ганса, словами “greedy” та “cruel”. Ілько Корунець використовує абсолютні відповідники – «жадібний» і «жорстокий». Перекладач також правильно використав ці слова, щоб передати емоційне забарвлення та відображення негативних рис характеру персонажів, що допомагає читачам краще зрозуміти тему казки.

Іншими прикладами вживання метафор та порівняння у тексті перекладу є “the primrose opened its pale yellow stars”, “bound the wings of the windmill with a heavy iron chain”. Відповідники, які надав для фраз перекладач – «первоцвіт розкрив свої блідо-жовті зірочки» і «прив'язав крила вітряка важким залізним ланцюгом», – є вірними і точно передають сенс оригінального тексту. Перекладач вдало використовує словесні засоби, щоб передати поетичну та образну мову Оскара Вайльда та ідею того, що Мірошник жорстоко поводить себе з вітряком, прив'язуючи його ланцюгом, що дає змогу читачеві краще зрозуміти характер персонажа та його відносини з вітряком. В цілому, перекладач успішно передає сенс і настрій оригінального тексту.

Також використовується порівняння, коли Качка порівнює Водяного Щура з «старими парубками», що допомагає передати його поведінку та характер. В оригіналі використовується фраза “confirmed bachelor”. Переклад цієї фрази українською мовою є досить складним завданням. Фраза «старий парубок» може бути одним з можливих варіантів перекладу, оскільки вона також вказує на чоловіка, який довго неодружений, та має деяку негативну конотацію, але вона не зовсім точна та не передає усіх відтінків оригінальної фрази [51, р. 7]. Але можна сказати, що перекладач використав досить удалий варіант, передавши

фразу “confirmed bachelor” як «старий парубок», оскільки ця фраза також передає загальний сенс оригінального висловлювання, але зберігається невеликий відтінок різниці між цими двома висловлюваннями.

Вказуючи на певні риси персонажів, автор використовує епітети та окличні речення. Оскар Вайльд описує Ганса, який віддає Мірошнику своє останнє багатство, як “true altruist”. Перекладач вдало передав опис Ганса як «скромного та доброго», оскільки він зводить особистість Ганса до цих ключових рис його характеру, що дійсно були дуже важливі для цієї казки. Також перекладач використовує загальний тон, який відповідає загальному настрою казки, яка ставить у центрі уваги доброту, вірність та жертвність, що підкреслює цінності, які Ганс переважав.

Також використовуються такі окличні речення, як “what a good heart you have!”, “it is very good of you!”, які перекладач передає за допомогою фраз «золоте в тебе серце!» і «які ви люб'язні!». Перекладач вдало передав сенс фраз у своїх перекладах українською мовою. Фраза «золоте в тебе серце!» відображає похвалу та визнання доброти людини, тоді як «які ви люб'язні!» показує вдячність та визнання за дії, що здійснені з доброї волі. Ці переклади відображають загальний настрій та емоційний тон, який міститься в оригінальному тексті казки та передають його зрозуміло та точно англomовному читачеві.

Перекладач використовує епітети, щоб передати зовнішність та характер Водяного Щура, наприклад: «старий», «сірий». У тексті оригіналу використовуються фрази “sharp-faced” та “had a greyish-white coat on”. Перекладач вдалим чином передав зовнішність та характер Водяного Щура, використовуючи епітети «старий» та «сірий», які є відповідниками фраз “sharp-faced” та “had a greyish-white coat on” в оригіналі.

Щоб передати зовнішність та характер Коноплянки, перекладач використав епітети «гарна», «розумна», «сильна». У казці «Вірний друг» зовнішність та характер пташки Коноплянки описуються такими словами як “pretty”, “clever”, “strong”. Перекладач вибрав варіанти перекладу епітетів, які досить вдало передають зовнішність та характер Коноплянки українською мовою [2].

Автор використовує антитезу та паралелізм, щоб виділити контраст між Мірошником та Гансом. Перекладач порівнює Мірошника з «брехливим егоїстом», тоді як Ганс є протилежним йому – «скромним й добрим». В оригінальному тексті казки “The Devoted Friend” фраза «брехливий егоїст» не є прямим перекладом. Автор використовує прямі описи поведінки Мірошника, яка передає характер його особистості. Наприклад, його підступність передається словами “cunning”, “crafty”, а його егоїстичність – словами “selfish” та “greedy” [47].

Отже, перекладач, використовуючи фразу «брехливий егоїст», можливо, бажав передати відчуття читачам українською мовою про Мірошника. Однак, такий переклад не є дослівним, і автор оригінального тексту не використовує аналогічну фразу. У цілому, перекладач вдало підібрав переклад, який відображає характер Мірошника з точки зору українського читача.

У казці «Вірний друг» О. Вайльда діалог є важливим стилістичним засобом, який допомагає передати характер та ставлення персонажів один до одного. Діалоги в казці зображають не тільки мову персонажів, а й їхні думки, почуття та ставлення до світу [57]. Ілько Корунець також використовує цей стилістичний засіб чим робить текст перекладу максимально близьким за сенсом до тексту оригіналу.

У тексті можна помітити використання іронії та гумору [45, с. 525], наприклад, коли Водяний Щур розповідає про новітню манеру розповіді історій та порівнює її зі своїм старим способом.

(22) *“Then you are quite behind the age,” said the Water-rat. “Every good storyteller nowadays starts with the end, and then goes on to the beginning, and concludes with the middle. That is the new method. I heard all about it the other day from a critic who was walking round the pond with a young man. He spoke of the matter at great length, and I am sure he must have been right, for he had blue spectacles and a bald head, and whenever the young man made any remark, he always answered ‘Pooh!’”*(Wilde. O. The Devoted Friend)

(23) *«Тоді ви відстали від епохи,— сказав Водяний Щур.— Сьогодні кожний порядний оповідач починає від кінця, потім переходить до початку і закінчує серединою. Це найновіша манера. Я чув про неї цими днями від одного критика, який прогулювався навколо ставка з якимсь молодиком. Він довго розводився на цю тему і, безперечно, казав правду, бо ж був зовсім лисий і мав сині окуляри на носі, і тільки той молодик хотів що-небудь заперечити, як критик відразу на це: „Тьху! “» (О. Вайльд «Вірний друг»)*

Український переклад досить добре передає іронію та гумор оригінального тексту. Твердження Водяного Щура про те, що він “quite behind the age” перекладено як «відстали від епохи», що передає той самий сенс відставання від часу [51]. Перекладач також зберіг фразу Водяного Щура “I heard all about it”, яка підкреслює абсурдність аргументів критика.

Також можна помітити іронію в репліці Качки про «старих парубків», що передає її відношення до Водяного Щура.

(24) *“He has a great many good points, but for my own part I have a mother’s feelings, and I can never look at a confirmed bachelor without the tears coming into my eyes.” (Wilde. O. The Devoted Friend)*

(25) *«У нього, звісно, чимало гарних рис, але в мені таке сильне почуття материнства, що я не можу без сліз дивитися на старих парубків.» (О. Вайльд «Вірний друг»)*

Використання фрази “confirmed bachelor” є іронічним, оскільки передбачає, що бути неодруженим – це постійний стан, який не можна змінити. В українському перекладі збережено загальний зміст оригінального тексту, але використання іронії та гумору є менш вираженим. Фраза “confirmed bachelor” перекладена як «старий парубок», що є більш прямолінійним і менш іронічним, ніж в оригіналі. Висловлювання про те, що їй шкода холостяків, також перекладено більш буквально, без того ж рівня гумору чи іронії.

Риторичні запитання та роздуми допомагають автору показати внутрішній світ персонажів та їхні моральні конфлікти [57]. Наприклад, він запитує читача: “What is your idea of the duties of a devoted friend?” («А що, на вашу думку,

вимагається від вірного друга? » в перекладі І. Корунця), що викликає роздуми про те, які риси характеру вважаються важливими для справжнього друга. У даному випадку, перекладач зміг передати основний зміст запитання, але стиль та відтінок може здатися менш виразним у порівнянні з оригіналом. У оригінальному реченні звучить певна доза емоції та натяку на те, що запитання є важливим та потребує відповіді. У перекладі ці елементи можуть бути менш помітними.

Узагальнюючи, казка «Вірний друг» Оскара Вайльда відрізняється своєю багатою стилістикою, що передає глибинний зміст твору та створює особливу атмосферу. Вона містить різноманітні стилістичні засоби, такі як метафори, епітети, антитезу, риторичні запитання, тощо.

3.2.2 Переклад стилістичних одиниць у казці «Щасливий Принц»

У літературі стилістичні засоби є могутнім інструментом, який допомагає письменникам виразно передавати свої думки, створювати яскраві образи та змальовувати незабутні картини. Вони особливо вражають у творах, де майстерно поєднані з глибоким підтекстом [49]. Одним із найяскравіших прикладів такого вміння є казка Оскара Вайльда «Щасливий Принц» (The Happy Prince). Ця неперевершена історія не лише переплітає реальність і фантазію, але й підносить стилістичні засоби на новий рівень, роблячи їх необхідною частиною глибокого символічного змісту твору.

В «Щасливому Принці» Вайльд використовує широкий спектр стилістичних прийомів, які допомагають створити особливу атмосферу магії та надії [58, р. 1541]. Казка, на перший погляд, має дитячий характер, але завдяки вдалому використанню метафор, порівнянь, антитез та інших засобів, автор доносить глибокий філософський зміст, вибудований навколо теми великої любові та жертвності.

Пропоную розглянути такий стилістичний засіб, як метафора, і як вона функціонує у тексті оригіналу казки і тексті перекладу.

(26) *“High above the city, on a tall column, stood the statue of the Happy Prince.”* (Wilde O. The Happy Prince)

У реченні оригіналу слово “statue” порівнюється з “the Happy Prince”, а слова “on a tall column” надають образу висоти та недосяжності, які асоціюються з благородством та величчю. Метафора робить образ більш живим та виразним.

(27) *«На високій колоні стриміла над містом статуя Щасливого Принца».* (О. Вайльд «Щасливий Принц»)

Перекладач також вдало використував метафору, де слово «статуя» переносить характеристики «Щасливого Принца» на об'єкт – статую. Це допомагає передати не тільки фізичний образ статуї, а й її символічний важіль в оповіданні.

Метафора у цьому контексті допомагає зосередити увагу читача на головному герої та надати йому особливу значущість, роблячи образ більш яскравим та легким для запам'ятовування.

У тексті казки можна спостерігати як метафора використовується для опису процесу плавлення статуї «Щасливого Принца» з металу. Розглянемо, як ця метафора працює в оригінальному тексті та його перекладі:

(28) *“Then they melted the statue in a furnace.”* (Wilde O. The Happy Prince)

В оригінальному тексті, слово “melted” (розплавив) використовується в прямому значенні – процесі плавлення металу у печі. Однак у контексті казки, де статуя є символом благородства та доброти, метафоричний вимір може вказувати на перетворення її в щось інше, ніж її зовнішня форма.

(29) *«І розплавив статую на горні».* (О. Вайльд «Щасливий Принц»)

У перекладі метафора також залишається дієсловом «розплавив», що вказує на реальний процес плавлення металу. Однак в цьому контексті метафора може виглядати менш очевидною, оскільки в перекладі майже відсутній символічний вимір, який був присутній в оригінальному тексті.

У цьому контексті, метафора слугує для надання додаткового підтексту події – плавлення статуї. Оригінальний текст використовує метафору для поглиблення символічного змісту оповідання та надання їй більшої глибини, тоді

як переклад може бути більш буквальним та позбавленим символічного підтексту.

Вживання антитези представлено у наступних прикладах:

(30) *“The ruby has fallen out of his sword, his eyes are gone, and he is golden no longer.”* (Wilde O. The Happy Prince)

У цьому реченні антитеза використовується для зіставлення позитивних і негативних змін, що відбулися зі статуєю Щасливого Принца. Перелік *“the ruby has fallen out of his sword, his eyes are gone, and he is golden no longer”* використовується для показу контрасту між колишньою величчю і добротою Принца та його поточним, зношеним і страждаючим станом.

(31) *«Гляньте: рубін із його шпаги випав, очі зникли, позолота вся зійшла».* (О. Вайльд «Щасливий Принц»)

Переклад відтворює антитетичну структуру оригінального тексту, зіставляючи падіння рубіну, втрату очей та втрату позолоти. Протилежності «рубін випав» – «очі зникли» та «позолота зійшла» підкреслюють негативні зміни, які сталися зі статуєю.

У цьому випадку антитеза допомагає підкреслити руйнування краси і величі Принца, надаючи їй більше виразності через протиставлення.

У тексті оригіналу також присутній паралелізм. Розгляньмо наскільки вдало автор і перекладач змогли відтворити цей стилістичний засіб у прикладі:

(32) *“You have rightly chosen... in my garden of Paradise this little bird shall sing for evermore, and in my city of gold the Happy Prince shall praise me.”* (Wilde O. The Happy Prince)

У цьому реченні використовується паралелізм для вираження схожих дій, які відбуваються у двох різних місцях – *“in my garden of Paradise this little bird shall sing for evermore”* та *“in my city of gold the Happy Prince shall praise me”*. Обидві частини речення використовують однаковий синтаксис, де вказується на дії, які відбуваються у відмінних місцях.

(33) *«Ти правильно вибрав... в моєму саду Раю ця маленька пташка буде співати назавжди, а в моєму золотому місті Щасливий Принц буде мене славити».* (О. Вайльд «Щасливий Принц»)

У перекладі також використовується паралелізм для підкреслення аналогічних дій в різних місцях – «в моєму саду Раю ця маленька пташка буде співати назавжди» та «в моєму золотому місті Щасливий Принц буде мене славити». Однаковий побудований синтаксис допомагає відтворити аналогію між діями та місцями, підкреслюючи їх важливість та зв'язок із Богом.

У цьому контексті паралелізм додає ритму та емоційної насиченості образу, а також підкреслює символіку Щасливого Принца.

Досить яскравим варіантом стилістичних засобів є синтаксичний паралізіз – це стилістичний прийом, при якому в різних реченнях чи фразах повторюється однакова або схожа синтаксична конструкція, що надає тексту ритму, виразності та підсилює ефект певної інформації [54]. Розглянемо приклади з тексту:

(34) *“So they pulled down the statue of the Happy Prince. ‘As he is no longer beautiful, he is no longer useful,’ said the Art Professor at the University.”* (Wilde O. The Happy Prince)

У цьому виразі використано синтаксичний паралізіз для підкреслення логіки та зв'язку між двома висловами. Одна й та ж синтаксична структура “as he is no longer [property], he is no longer [quality]” повторюється, де “property” – це характеристика Щасливого Принца, а “quality” – його корисність. Цей прийом допомагає читачеві зосередитись на важливих аспектах міркувань персонажів.

(35) *«І скинули статую Щасливого Принца. ‘Оскільки в ньому вже немає краси, то й користі немає,’ казав Професор Естетики в університеті.»* (О. Вайльд «Щасливий Принц»)

В перекладі також відтворено синтаксичний паралізіз, де структура «оскільки в ньому вже немає [якості], то й користі немає» використовується для передачі подібної логіки. Це допомагає зберегти співвідношення між двома реченнями і підкреслити зв'язок між красою та корисністю статуї. Синтаксичний

паралелізм надає тексту структурованості, а також підсилює акценти на важливій інформації [31, с. 101].

У тексті казки також використовується епіфора. Епіфора – це літературний прийом, коли одні й ті самі слова або фрази повторюються на кінці послідовних речень або рядків для надання тексту ритму, виразності та емоційної насиченості [59]. Наприклад:

(36) “*‘Of myself,’ said each of the Town Councillors, and they quarrelled. When I last heard of them they were quarrelling still.*” (Wilde O. The Happy Prince)

У цьому вислові використовується епіфора в фразі “and they quarrelled” на кінці двох послідовних речень. Ця повторювана фраза створює відчуття ритму та вказує на неперервність конфлікту між Радниками.

(37) «*‘Мене!’ — повторив за ним кожен Радник, і зчинилася між ними суперечка. Недавно я чув про них: вони й досі сперечаються.*» (О. Вайльд «Щасливий Принц»)

У перекладі також використовується епіфора, де слово «сперечаються» повторюється на кінці речень «повторив за ним кожен Радник» і «недавно я чув про них». Ця епіфора підкреслює постійність конфлікту серед Радників та їхню незгоду.

Епіфора допомагає створити в тексті ритмічність, виразність і відтворити емоційний настрій або підсилити певний аспект повідомлення.

У казці «Щасливий Принц» Оскара Вайльда стилістичні засоби використовуються для підсилення символічного змісту, створення насиченого образу та передачі глибоких емоцій [56, р. 12]. Метафори, антитези, паралелізм та інші стилістичні засоби допомагають підкреслити глибокий сенс оповідання, відтворити почуття та думки персонажів, розкрити їхні характери і ставлення до світу.

Перекладач вдало передав більшість стилістичних засобів, зберігаючи їхній символічний вимір та емоційний вплив. Однак, через специфіку мови та культурні нюанси, деякі засоби можуть виглядати менш виразними або трохи відрізнятись від оригіналу. Наприклад, метафори та антитези в перекладі можуть

потребувати деякої адаптації, щоб передати аналогічний сенс українською мовою.

У цілому, перекладач вірно передав стилістичні засоби та їхній вплив на текст, зберігаючи емоційну насиченість і символіку «Щасливого Принца». Хоча деякі нюанси можуть бути незначними, вдалість перекладу полягає у тому, що він зберігає загальну ідею та атмосферу оригінального твору, надаючи можливість українському читачеві сприймати його красу та глибину.

3.3 Аналіз перекладацьких трансформацій

У перекладі художніх творів важливо знайти баланс між точністю передачі оригінального тексту і збереженням художньої цінності в цільовій мові. Кожна з трансформацій має вплив на результат перекладу і допомагає забезпечити його якість та відповідність оригіналу [33, с. 90]. При перекладі художніх текстів, зокрема казок Оскара Вайльда, важливо зберегти не тільки сенс і сюжет, але й стиль, тон, художню цінність та моральні висновки автора [32, с. 137]. Саме тому надзвичайно важливо правильно обрати спосіб перекладу. Аналіз перекладацьких трансформацій виконано згідно класифікації поданої у додатку А.

Розпочнемо з лексичних трансформацій. Лексична трансформація полягає в заміні певних слів і виразів, щоб змінити стиль та синтаксичну структуру, але при цьому зберегти загальний зміст ідеї тексту. Вибір слів, відповідних до контексту та мовних особливостей української мови, допоможе передати атмосферу та емоційну насиченість оригінального тексту. Приклад із казки:

(38) “... and their mother, who was pure white with real red legs, was trying to teach them how to stand on their heads in the water.” (Wilde O. The Devoted Friend)

(39) «... а їхня мати Качка, геть уся біла, з яскраво-червоними лапками, намагалася навчити їх стояти у воді вниз головою». (О. Вайльд «Вірний друг»)

У вищенаведених прикладах відбувається заміна “who was pure white with real red legs” на «геть уся біла, з яскраво-червоними лапками». Вираз “pure white”

перекладено як «геть уся біла» за допомогою калькування. Вираз “with real red legs” перекладено як «з яскраво-червоними лапками» шляхом використання описового перекладу. Обидва вислови вказують на біле забарвлення тіла качки і червоні лапки, але трансформований вислів виражає цю інформацію іншим способом. Заміна “was trying to teach them how to stand on their heads in the water” на «намагалася навчити їх стояти у воді вниз головою» виконана для збереження смислу, але з іншими лексичними одиницями. У даному випадку використано описовий переклад і, як наслідок, вираз стає більш простим і зрозумілим відносно опису дії качки, коли вона намагається навчити своїх діток плавати, тримаючи голови під водою.

Наступний приклад лексичних трансформацій:

(40) “*What a silly question!*” cried the Water-rat. (Wilde O. The Devoted Friend)

(41) «*Що за дурне запитання!*» – вигукнув Водяний Щур. (О. Вайльд «Вірний друг»)

Замість буквального перекладу слова “silly” (яке може мати багато різних значень, включаючи «нерозумний», «дурний», «дивний»), перекладач вибрав описовий спосіб передачі значення, щоб відтворити відчуття дурості або нерозумності. Також можна бачити деякі граматичні аспекти, які відрізняють українську мову від англійської, наприклад, порядок слів у реченні та використання тире для вираження діалогу.

У наступних прикладах можна побачити використання таких варіантів лексичних трансформацій, як вибір варіантного відповідника і контекстуальна заміна:

(42) “*In all the country-side there was no garden so lovely as his.*” (Wilde O. The Devoted Friend)

(43) «*В усій околиці не було іншого такого чудового садочка.*» (О. Вайльд «Вірний друг»)

Вираз “so lovely” перекладено як «чудового». В перекладі обрано слово, що виражає аналогічний характер садочка, але в українській мові

використовується інше слово. Крім того, слово “garden” перекладено як «садочок», що свідчить про зміну синоніму, що вказує на зменшення масштабу і підсилює атмосферу невеликого та милого садка. Саме це вказує на використання варіантного відповідника. Контекстуальна заміна представлена у зміні структури речення в українському перекладі: використано конструкцію «не було іншого такого», щоб точніше передати оригінальний сенс.

Гарним прикладом лексичної трансформації є наступний приклад:

(44) *“High above the city, on a tall column, stood the statue of the Happy Prince.”* (Wilde O. The Happy Prince)

(45) *«На високій колоні стриміла над містом статуя Щасливого Принца».* (О. Вайльд «Щасливий Принц»)

Вираз “stood the statue of the Happy Prince” перекладено як «стриміла над містом статуя Щасливого Принца». Перекладач застосував описовий переклад, додаючи слово «стриміла», щоб підкреслити висоту статуї.

Використання такої лексичної трансформації, як калькування, відображене у прикладі:

(46) *“He is as beautiful as a weathercock, remarked one of the Town Councillors who wished to gain a reputation for having artistic tastes.”* (Wilde O. The Happy Prince)

(47) *«Він у нас прекрасний, мов флюгер-півень, – зауважив Міський Радник, що хотів уславитись як цінитель мистецтва».* (О. Вайльд «Щасливий Принц»)

Вираз “as beautiful as a weathercock” перекладено як «мов флюгер-півень». Тут використано калькування для передачі порівняння.

Досить цікавий приклад використання описового перекладу подано в наступному прикладі:

(48) *“Once upon a time,” said the Linnet, “there was an honest little fellow named Hans.”* (Wilde O. The Devoted Friend)

(49) *«Жив собі колись, – повела Коноплянка, – славний хлопчина, і звали його Малий Ганс».* (О. Вайльд «Вірний друг»)

Трансформація в тексті перекладу виражається в заміні оригінальної назви птаха “Linnet” на українську еквівалентну назву «Коноплянка», яка більше відповідає українській культурі, традиціям і контексту. Описовий переклад допомагає передати значення через аналогію і характеристику. Використання народної назви «Коноплянка» може бути більш зрозумілим для українських читачів, оскільки воно відображає традиції і спосіб сприйняття природи та тварин в українському контексті. У інших джерелах така трансформація зустрічається як культурна.

Яскравим прикладом вибору варіантного відповідника є вираз “honest little fellow”, перекладений як «славний хлопчина». Крім того, у цьому прикладі зустрічається граматична трансформація – зміна порядку слів у реченні. Структура речення в українському перекладі інша, використано конструкцію «жив собі колись».

Граматична трансформація – це зміна граматичної структури або форми речення з метою покращення зрозумілості, виразності, стилістичності або адаптації до конкретного контексту [9, с. 253]. Це важливий аспект як у писемному тексті, так і в усному мовленні. Наприклад:

(50) *“He was gilded all over with thin leaves of fine gold, for eyes he had two bright sapphires, and a large red ruby glowed on his sword-hilt.”* (Wilde O. The Happy Prince)

(51) *«Він був зверху донизу покритий тонесенькими листочками щирого золота. Замість очей у Принца сяяли два сапфіри, а на руків'ї шпаги пламенів великий рубін».* (О. Вайльд «Щасливий Принц»)

Цей уривок є вдалим прикладом граматичної трансформації – зовнішнього поділу. Речення у перекладі розділено на два окремих речення. Таким чином, довша конструкція оригіналу була розділена на два більш простих та зрозумілих речення в перекладі.

Граматична трансформація у вигляді зміни порядку слів у реченні представлена у прикладі:

(52) *“Ah! but we have, in our dreams,” answered the children; and the Mathematical Master frowned and looked very severe, for he did not approve of children dreaming.”* (Wilde O. The Happy Prince)

(53) *«Авжеж, бачили – уві сні, – відповіли Діти з Притулку, і Вчитель Математики насупився, бо йому не подобалося, що діти бачать сні».* (О. Вайльд «Щасливий Принц»)

У тексті оригіналу “for he did not approve of children dreaming” перекладено як «бо йому не подобалося, що діти бачать сні», тобто змінено порядок слів для адаптації до української мови.

Розглянемо приклади стилістичної трансформації. Стилiстична трансформація – це зміна стилістичних аспектів тексту, яка призводить до зміни його стилю, виразності, атмосфери чи сприйняття [8, с. 90]. В контексті перекладу, стилістичні трансформації використовуються для того, щоб адаптувати оригінальний текст до культурних, мовних і емоційних особливостей цільової мови та аудиторії. Приклад:

(54) *“When I was alive and had a human heart, answered the statue, I did not know what tears were, for I lived in the Palace of Sans-Souci, where sorrow is not allowed to enter.”* (Wilde O. The Happy Prince)

(55) *«Коли я ще був живий і в мене було справжнє людське серце, я не знав, що таке сльози, – відповіла статуя. – Я жив у палаці Sans Souci (палац Безтурботності), куди смуткові не можна заходити».* (О. Вайльд «Щасливий Принц»)

(56) *“In all the country-side there was no garden so lovely as his.”* (Wilde O. The Devoted Friend)

(57) *«В усій околиці не було іншого такого чудового садочка».* (О. Вайльд «Вірний друг»)

У цих прикладах було використано логізацію. Вона спрямована на збереження сенсу та логіки тексту, але використовуючи конструкції та засоби мови, які більш зрозумілі та наближені до структури та виразу мови перекладу.

Перекладач використав українську фразу «коли я ще був живий і в мене було справжнє людське серце» замість оригінального “when I was alive and had a human heart”, щоб більш точно передати часові та логічні зв'язки.

В українському перекладі «В усій околиці не було іншого такого чудового садочка» використана логічна структура, що більш типова для української мови. Вжито більш звичний вислів «не було іншого такого чудового садочка», що допомагає зберегти логічний зв'язок та зрозумілість висловлюваного.

Експресивація підсилює виразність і емоційність тексту. Приклад використання експресивації подано у наступних прикладах:

(58) *“His face was so beautiful in the moonlight that the little Swallow was filled with pity.”* (Wilde O. The Happy Prince)

(59) «Обличчя Принца було таке гарне в місячному сяйві, що Ластівку взяла жалість». (О. Вайльд «Щасливий Принц»)

В перекладі застосовано артикуляцію враження «таке гарне», яка підкреслює враження від краси обличчя. Крім того, «взяла жалість» вказує на більш емоційний стан Ластівки.

(60) *“I don't think he was distinguished at all, except for his kind heart, and his funny round good-humoured face.”* (Wilde O. The Devoted Friend)

(61) «... як на мене, він нічим особливим не вирізнявся, хіба що своїм добрим серцем та потішним круглим, веселим обличчям». (О. Вайльд «Вірний друг»)

Перекладач у даному випадку обрав варіант експресивації «потішним круглим, веселим обличчям» замість оригінального “his funny round good-humoured face” для того, щоб передати більш насичений образ обличчя персонажа та виразити його характерні риси більш виразно. Оригінальний вислів вже має елементи виразності та опису, але перекладач вирішив підсилити цю ефективність за допомогою вживання слів «потішний», «круглий» та «веселий», які додатково підкреслюють характер обличчя та настрій персонажа.

Модернізація включає в себе заміну старішої, менш зрозумілої або застарілої лексики на сучасну, що підвищує зрозумілість та актуальність тексту. Вдалий приклад модернізації використано у прикладах:

(62) *“The eyes of the Happy Prince were filled with tears, and tears were running down his golden cheeks.”* (Wilde O. The Happy Prince)

(63) *«Очі Щасливого Принца були повні сліз. Сльози котилися вниз по золотих щоках».* (О. Вайльд «Щасливий Принц»)

В перекладі збережено зрозумілість та сучасність мовної конструкції. У цьому прикладі також було використано граматичну трансформацію – поділ.

(64) *“Sweet-william grew there, and Gilly-flowers, and Shepherds’-purses, and Fair-maids of France.”* (Wilde O. The Devoted Friend)

(65) *«Там росли і турецькі гвоздики, і левкої, і грицики, і жовтець».* (О. Вайльд «Вірний друг»)

“Sweet-william grew there, and Gilly-flowers, and Shepherds’-purses, and Fair-maids of France” – це перелік різних видів квітів та рослин. Однак, деякі з цих назв можуть бути застарілими або не використовуватися в сучасному мовленні. Тому перекладач вирішив замінити їх на більш зрозумілі та сучасні назви, що відповідає принципам модернізації.

«Турецькі гвоздики, і левкої, і грицики, і жовтець» – це сучасні назви квітів, які більш зрозумілі сучасному читачеві. Ця модернізація допомагає зберегти сенс та образність оригінального тексту, але робить його більш доступним для аудиторії, яка може бути менш ознайомена зі старовинними назвами рослин.

Іншим варіантом стилістичної трансформації є архаїзація. Архаїзація використовує старовинні або застарілі вирази для створення відчуття історичності чи додання особливого стилю. Наприклад:

(66) *“I must look for a good chimney-pot,” and he determined to fly away.”* (Wilde O. The Happy Prince)

(67) *«Треба пошукати якогось затишного димаря, – промовила Ластівка і вже хотіла летіти».* (О. Вайльд «Щасливий Принц»)

У перекладі застосовано архаїчне слово «димар» замість сучасного «димохід», що додає тексту архаїчного відтінку.

(68) *“Columbine and Ladysmock, Marjoram and Wild Basil, the Cowslip and the Flower-de-luce, the Daffodil and the Clove-Pink bloomed or blossomed in their proper order as the months went by, one flower taking another flower’s place, so that there were always beautiful things to look at, and pleasant odours to smell.”* (Wilde O. The Devoted Friend)

(69) *«Орлики й жеруха, майоран і васильки, первоцвіт і півники, блідо-жовті нарциси й червоні гвоздики розпукувалися й цвіли кожне у свій час».* (О. Вайльд «Вірний друг»)

Архаїзація, в даному випадку, має на меті створити аутентичну атмосферу та відтінок старовинності, який може бути важливим для даного тексту. Застосування архаїчних назв рослин може додати тексту відчуття традиційності та старовинності, особливо якщо це відповідає стилю або епоці оригінального твору.

Варіант *«орлики й жеруха, майоран і васильки, первоцвіт і півники, блідо-жовті нарциси й червоні гвоздики»* використовує архаїчні та більш маловживані назви рослин, що може створити ефект віддаленості в часі та підкреслити старовинний характер опису.

Загалом, використання цих різноманітних перекладацьких трансформацій у казках Вайльда *«Щасливий Принц»* і *«Вірний друг»* допомагає досягнути балансу між вірністю оригіналу та його адаптацією до нового мовного та культурного середовища. Вони сприяють збереженню ідей, атмосфери та стилістики оригіналу, забезпечуючи одночасно зрозумілість та виразність для аудиторії перекладу.

РОЗДІЛ 4

АНГЛІЙСЬКА КАЗКА У МЕТОДИЦІ ВИКЛАДАННЯ ПЕРЕКЛАДУ

4.1 Роль англійської казки у навчанні перекладу

Англійська казка відіграє значну роль у навчанні перекладу, пропонуючи студентам унікальні можливості розвитку перекладацьких навичок та поглиблення мовного та культурного розуміння [12, с. 280]. Цей літературний жанр відзначається мовними особливостями, символікою та метафорами, а також відображає культурні аспекти англійських народів. Вивчення казок сприяє розширенню словникового запасу, розумінню стилістичних засобів та формуванню вміння передавати культурний контекст у перекладі. Розгляд та використання англійських казок в методиці навчання перекладу має велике практичне значення, сприяючи розвитку вмінь студентів у професійній галузі перекладу.

Англійська казка сприяє розвитку перекладацьких навичок через такі особливості:

- мовні особливості, які допомагають розширити словниковий запас та ознайомитися з різними стилістичними засобами;
- культурні аспекти, що дозволяють розуміти та передавати культурний контекст у перекладі;
- формат та структура, що сприяють розумінню та правильному передачі тексту;
- символіка та метафори, які допомагають розуміти глибинний зміст тексту та передавати його в перекладі;
- текстові адаптації, які дозволяють вивчати різні версії та адаптації казок, що розширює розуміння та можливості в перекладі.

Ці аспекти сприяють формуванню мовного та культурного розуміння, покращують навички перекладу та допомагають студентам стати більш вмілими та компетентними перекладачами.

Використання англійських казок у навчанні перекладу має кілька переваг. По-перше, казки допомагають розширити словниковий запас і поглибити розуміння мовних виразів та ідіоматичних висловів. Вони також пропонують різноманітні лексичні структури та стилістичні засоби, що розвивають мовну виразність перекладача.

Крім того, казки відображають культурні аспекти та цінності англійськомовних народів. Вивчення цих елементів допомагає студентам глибше розуміти контекст та передавати культурний зв'язок у перекладі. Використання казок у навчанні перекладу також надає можливість вивчати відомих авторів та літературні шедеври, що сприяє розширенню обізнаності та літературного багажу студентів-перекладачів.

Використання англійських казок у навчанні перекладу може спричинити деякі труднощі та виклики.

По-перше, при передачі специфічних лексичних або стилістичних особливостей казок можуть виникнути складнощі у знаходженні точного еквівалента в іншій мові. Важливо знайти відповідний переклад, що зберігатиме сенс та стилістичну виразність оригіналу.

По-друге, розуміння та передача культурних аспектів через переклад казок можуть становити виклик. Культурні асоціації, традиції та нюанси, що присутні у казках, можуть бути важко передати без втрати смислу та автентичності.

Також слід звернути увагу на міжмовний еквівалент символіки та метафор, які можуть виникнути в процесі перекладу [52, р. 11]. Відтворення глибинного змісту та імплікацій може вимагати творчого підходу та уваги до контексту.

Розуміння та вибір правильного перекладу казок вимагають глибокого мовного та культурного розуміння, а також вміння враховувати аудиторію та контекст перекладу [35]. Подолання цих труднощів вимагає вдосконалення перекладацьких навичок та практичного досвіду.

Використання англійських казок у навчанні перекладу може привести до отримання різних практичних результатів.

Завдяки роботі з англійськими казками, студенти можуть розвинути перекладацькі навички.

1. Вміння адаптуватися до різних стилів та жанрів. Робота з казками допомагає студентам оволодіти перекладацькими стратегіями та прийомами, що специфічні для даного жанру літератури.

2. Розуміння та передача стилістичних особливостей. Казки часто використовують мовні засоби, що вимагають точного та виразного перекладу, такі як фразеологізми, ідіоми, архаїзми тощо. Робота з ними розвиває мовну виразність та точність перекладу.

3. Розвиток культурної компетенції. Казки відображають культурні аспекти та цінності, що допомагають студентам розуміти та передавати культурний контекст у перекладі. Це сприяє розвитку культурної компетенції та адаптації до різних мовних та культурних середовищ.

У практичному професійному контексті використання перекладу казок має декілька можливостей.

1. Переклад художньої літератури. Робота з казками надає студентам перекладачам практичний досвід у перекладі художніх текстів. Вони вивчають стратегії та техніки перекладу, що можуть бути застосовані у роботі з іншими художніми жанрами.

2. Робота з дитячою літературою. Казки є популярним жанром у дитячій літературі. Розуміння та переклад казок дозволяє студентам спеціалізуватися на перекладі дитячих книг та літератури для молодших читачів.

3. Розширення професійних можливостей. Оволодіння перекладацькими навичками через роботу з казками дозволяє студентам розглядати різні перспективи кар'єрного розвитку. Вони можуть працювати у видавництвах, агентствах перекладу, культурних організаціях тощо.

Використання англійських казок у навчанні перекладу є важливим і корисним підходом, який має численні переваги. Казки відіграють роль не лише джерела літературного матеріалу, але й засобу розвитку перекладацьких навичок. Їх особливості, такі як специфічна лексика та стилістичні засоби,

сприяють розширенню словникового запасу та мовної виразності. Крім того, казки допомагають формувати мовне та культурне розуміння, розкриваючи елементи культури та літератури. Проте робота з казками може зіткнутися з труднощами, зокрема передачею специфічних лексичних та стилістичних особливостей та культурних аспектів. Однак, практичні результати включають розвиток перекладацьких навичок, можливість перекладу художньої літератури та розширення професійних можливостей у перекладацькій галузі. Висвітлюючи роль казок у навчанні перекладу, важливо зрозуміти їх потенціал для розвитку навичок та досягнення практичних результатів у перекладацькій сфері.

4.2 Ефективні методики викладання перекладу на основі казок Оскара Вайльда «Вірний друг» і «Щасливий принц»

У сучасному світі глибоке розуміння і вміння виконувати переклад має все більше значення. Мовний міжнародний обмін зростає, а сприйняття інших культур стає необхідністю. Однак переклад не є простим завданням, особливо коли мова стає художнім твором. Оскар Вайльд, ірландський письменник і філософ, славиться своїми чарівними казками «Вірний друг» і «Щасливий принц». Ці твори не лише надихають своєю красою та моральними висновками, а й створюють унікальний контекст для вивчення мови та культурних особливостей.

У цьому підрозділі ми дослідимо ефективні методики викладання перекладу на основі казок Оскара Вайльда «Вірний друг» і «Щасливий принц». Разом із підходами, що поєднують творчість і практику, ми досліджуємо важливість використання художніх текстів для формування перекладацьких навичок. Переклад не лише передає зміст, а й створює власний мистецький вимір, тому робота з літературними шедеврами надає студентам можливість розвивати свої здібності та творчий потенціал.

У процесі викладання перекладу на основі англійських казок можуть використовуватися різноманітні методики, спрямовані на розвиток перекладацьких навичок, креативності та мовного розуміння студентів, а саме:

1) контекстна методика; 2) співвідносний переклад; 3) креативний переклад; 4) групові проекти; 5) мовні аналізи; 6) інтерактивні методи; 7) технології; 8) адаптивний підхід [26].

Перший підхід базується на осмисленні тексту казки в оригіналі або перекладі. Студенти стикаються з казкою в цілому, з'ясовують сюжет, основних персонажів та ключові теми. Далі вони аналізують структуру тексту, стилістичні особливості і мовні вирази, намагаючись зрозуміти і відтворити всю глибину його смислу під час перекладу. Застосовуються вправи з перекладу окремих речень, абзаців, або навіть сторінок, з фокусом на тому, як кожен елемент впливає на зміст і настрій тексту [36].

Метод співвідносного перекладу полягає у порівнянні різних перекладів одного й того ж тексту. Студенти аналізують та обговорюють, як різні перекладачі передали окремі елементи казки, звертаючи увагу на різні мовні, стилістичні, або культурні особливості. Це допомагає розкрити багатогранність перекладу та розуміння того, що немає єдиного «правильного» перекладу, а кожен з них може мати свої переваги та обмеження.

Креативний переклад передбачає творчий підхід до перекладу тексту казки. Студенти надихаються казкою і створюють власний варіант перекладу, намагаючись зберегти не тільки зміст, але й дух і атмосферу оригінального тексту [36]. Важливим аспектом є відтворення художньої цінності казки в мові перекладу.

Робота в групах може бути корисною, особливо якщо студенти з різним рівнем мовних здібностей та досвіду. Групи можуть спільно вирішувати завдання, здійснювати взаємну корекцію перекладів, а також спілкуватися і обговорювати свої підходи, що сприяє обміну досвідом та взаємному вдосконаленню [13]. А інтерактивні методи, такі як рольові ігри, драматизації, або рольові ситуації сприяють залученню студентів до процесу перекладу та

надають можливість спробувати різні підходи до перекладу у вигляді гри. Це допомагає розвивати спритність мовного виразу та підвищити інтерес до процесу перекладу.

Викладач може проводити мовні аналізи, де студенти досліджують мовні особливості казки, такі як метафори, алегорії, антоніми тощо. Це допомагає студентам краще розібратися в мові, зрозуміти її глибину та нюанси, а також збагатити свій словниковий запас. А використання спеціального перекладацького програмного забезпечення або онлайн ресурсів може сприяти розвитку навичок перекладу та покращити роботу з лексикою та граматиною.

Викладання перекладу казок Оскара Вайльда може враховувати рівень знань та навичок студентів. Викладачі можуть запропонувати різні завдання з перекладу відповідно до рівня складності для кожного студента. Це допомагає забезпечити індивідуальний підхід до кожного студента та забезпечити його прогрес у навчанні. Саме це передбачає адаптивний підхід.

Найбільш ефективними є інтегровані методики, які поєднують різні підходи, щоб забезпечити багатогранний розвиток студентів у сфері перекладу. Кожна з цих методик має свої переваги та може бути призначена для різних етапів навчання перекладу, а також для різних типів студентів, залежно від їх потреб та можливостей.

Для розвитку перекладацьких навичок з використанням казок Оскара Вайльда можна використовувати різноманітні вправи та завдання, які спрямовані на розуміння тексту, аналіз мовних висловів та відтворення їх у цільовій мові. Наприклад, дослідження важливих мовних особливостей. Студенти можуть виділити ключові лексичні та граматичні вирази у казці, такі як метафори, алегорії, антоніми та інші мовні прийоми [6]. Потім їм пропонується зрозуміти значення та контекст вживання цих виразів і відтворити їх у цільовій мові.

Переклад окремих висловів також може бути ефективним. Студенти можуть перекладати окремі вислови або речення з англійської мови на мову навчання. Це допомагає розвивати точність і спритність перекладу, а також виявляти мовні вирази, що можуть мати декілька варіантів перекладу. Крім того,

можна застосовувати адаптацію казок. Студенти можуть створити свою адаптовану версію казки, зберігаючи основний сюжет, але використовуючи інші мовні засоби. Це дозволяє їм розвивати креативність та дослівність у перекладі, а також використовувати різні мовні структури. Кожен студент також може створити власний адаптований переклад, відповідно до його рівня володіння мовами оригіналу та перекладу.

Для розвитку аналітичних здібностей студентів та їх розуміння мовних виразів у різних контекстах можна запропонувати їм спробувати перекласти казку з різних перспектив. Наприклад, перекласти казку з точки зору різних персонажів або змінити наративний план. Потім можна ці переклади порівняти та проаналізувати. Більше того, студенти можуть порівнювати різні варіанти перекладів одного і того ж вислову або речення з різних джерел. Це допомагає їм зрозуміти різні підходи до перекладу, а також виявити його можливі обмеження.

Практика синхронного перекладу може бути ефективною для студентів з більш високим рівнем володіння мови оригіналу [52]. Вони можуть спробувати перекладати казку з англійської мови на мову навчання «на льоту». Це допомагає розвивати навички швидкого та точного перекладу, а також адаптуватися до різних мовних ситуацій.

Для розвитку креативності та роботи в групах будуть корисними групові проекти. Студенти можуть спільно працювати над перекладом казок, допомагаючи один одному, обговорюючи різні варіанти перекладу та знаходячи найкращий спосіб передати сенс тексту. Це також розвиває комунікаційні навички та сприяє обміну знаннями між студентами з різним рівнем володіння мовою оригіналу та навичками перекладу.

Використання таких вправ та завдань допомагає створити зацікавленість та мотивацію до вивчення перекладу, розвиває мовні та перекладацькі навички студентів, а також допомагає глибше зануритися в літературний світ Оскара Вайльда.

ВИСНОВКИ

Казка – це жанр, який має великий вплив на культуру та мистецтво, розважає та надихає читачів, навчає моральним цінностям та розвиває фантазію. Важливо вибирати казки з правильними моральними та етичними цінностями, щоб уникнути стереотипів та дискримінації. Казки Оскара Вайльда містять складні аспекти людського життя та суспільства, які є актуальними і цікавими для читачів. Вайльд вміло показував, як навіть маленькі рішення та дії можуть мати велике значення в житті людини, і як важливо бути чесним та правдивим. Його казки залишаються важливим елементом світової літератури.

Переклад англomовних казок потребує уважності та розуміння культурних та лінгвістичних особливостей, збереження виховної функції тексту, а також використання різних стратегій перекладу для досягнення найкращих результатів. Аналіз перекладу казки «Вірний друг» Оскара Вайльда показав, що перекладач зберіг більшість ключових слів та виразів оригіналу, але деякі терміни та вирази не були перекладені повністю або були змінені, що може змінювати сенс тексту.

Під час лексико-семантичного аналізу перекладу казки «Вірний друг» було виявлено деякі особливості вживання лексичних одиниць. В перекладі збережено багато словесних зворотів та ідіом, що вказує на високий рівень майстерності перекладача. У той же час, деякі вирази були перекладені дослівно, що призвело до збільшення кількості незвичайних для української мови конструкцій.

У семантичному аналізі персонажів було виявлено, що перекладач зберіг багато характерних рис та рис поведінки персонажів оригіналу, але деякі зміни в описі персонажів можуть впливати на сприйняття читачем тексту. Аналіз семантики образів та символіки у тексті перекладу показав, що перекладач зберіг багато ключових образів та символів оригіналу, але деякі були перероблені або відсутні у перекладі, що може змінювати сенс та настрій тексту.

У тексті перекладу казки «Щасливий Принц» Оскара Вайльда звертається увага на багато ключових лексем і виразів, які надають сильний семантичний контекст. Слова, такі як «щасливий», «благородний», «співчутливий», «жертва»,

«бідність», «корупція» і «соціальна нерівність», відображають глибокий зміст оповідання. Щасливий Принц та Ластівка символізують благородство та жертвність у світі, де перевага надається матеріальним цінностям. Одночасно, корупція та соціальна нерівність показують бездушність суспільства. Текст надихає на роздуми про гуманітарні цінності та показує, як важливо бути співчутливим і безкорисливим у світі, де переважають егоїзм і байдужість.

Перекладач вірно передав стилістичні засоби та їхній вплив на текст, зберігаючи емоційну насиченість і символіку «Щасливого Принца». Хоча деякі нюанси можуть бути незначними, вдалість перекладу полягає у тому, що він зберігає загальну ідею та атмосферу оригінального твору, надаючи можливість українському читачеві сприймати його красу та глибину.

У перекладі було використано синоніми, що допомогли зберегти сенс оригіналу, але іноді відрізнялися від звичайних українських слів. Антоніми використовувалися рідко, що відповідає стилевій характеристиці тексту. Оцінка наочності та емоційності мови в перекладі є відносно високою, оскільки перекладач зберіг почуттєвість та наочність оригіналу. У аналізі уживання гіперонімів та гіпонімів було виявлено, що перекладач здебільшого використовував термінологічні та технічні слова для передачі сенсу оригіналу. Однак, іноді було помітно відхилення від технічної термінології, що спричинено, можливо, з бажанням зберегти наочність та емоційність оригінального тексту казок.

Використання перекладачем перекладацьких трансформацій у текстах перекладів казок «Вірний друг» та «Щасливий Принц» Оскара Вайльда грає важливу роль у збереженні семантичної та емоційної глибини оригіналів. Перекладач об'єднав досвід та майстерність для ефективного перенесення повідомлення та атмосфери цих творів на іншу мову.

У перекладі казки «Вірний друг» було використано різні перекладацькі трансформації, завдяки яким перекладач зберіг ключові теми та семантику казки, дозволяючи українському читачеві отримати подібний досвід до оригіналу. У випадку з «Щасливим Принцем», перекладач вдало відтворив складний

моральний та соціальний контекст оригіналу. Текст перекладу зберіг значущі образи та символіку, що дозволило передати суть казки. Також перекладач використав синоніми для підтримання атмосфери та емоційності оригінального твору. У обох випадках перекладач вдало впорався з викликами, які стояли перед ним при перекладі таких складних текстів, зберігаючи та передаючи глибокий зміст і моральні цінності оригіналів. Використання різних перекладацьких трансформацій сприяло збереженню автентичності та ефективності перекладів казок Оскара Вайльда.

Використання англійських казок у навчанні перекладу є суттєвим та корисним підходом, що має численні переваги. Казки виступають не лише джерелом літературного матеріалу, але й засобом розвитку перекладацьких навичок. Вони відзначаються особливою лексикою та стильовими рішеннями, що сприяють розширенню словникового запасу та мовної виразності. Крім того, казки сприяють формуванню мовного та культурного розуміння, розкриваючи елементи культури та літератури. Звісно, робота з казками може супроводжуватися труднощами, такими як передача специфічних лексичних та стильових особливостей та культурних аспектів. Проте практичний вигравш включає розвиток перекладацьких навичок, можливість перекладу художньої літератури та розширення професійних можливостей у сфері перекладу. Аналіз ролі казок у навчанні перекладу вимагає розуміння їх потенціалу для розвитку навичок та досягнення практичних результатів у галузі перекладу.

У процесі викладання перекладу на основі англійських казок найбільш ефективними є наступні методики, спрямовані на розвиток перекладацьких навичок, креативності та мовного розуміння студентів: 1) контекстна методика; 2) співвідносний переклад; 3) креативний переклад; 4) групові проекти; 5) мовний аналіз; 6) інтерактивні методи; 7) технології; 8) адаптивний підхід.

Виконана робота була спрямована на вивчення літературного жанру англійських казок, а саме на аналіз казок Оскара Вайльда та їхніх перекладів українською мовою. Основні завдання були успішно виконані.

У підсумку, вивчення англійських казок, їх аналіз та переклад, включаючи казки Оскара Вайльда, є важливою складовою процесу навчання перекладу та розвитку мовних навичок студентів. Ця робота показала, що аналіз текстів та їхніх перекладів може розкривати багато цікавих особливостей мови та культури.

Я, Москаленко Альона Олександрівна, своїм підписом засвідчую, що моя курсова робота «Лексико-семантичні та стилістичні особливості перекладу англійськомовних казкових текстів» виконана з додержанням усіх вимог до наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань, самостійно та індивідуально. Під час написання роботи я додержувалася принципів академічної доброчесності та несу відповідальність за порушення загальноприйнятих правил цитування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Амосова Н. О. Лінгвокультурологічні особливості перекладу англomовних казок на українську мову. *Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія «Філологічні науки»*. 2017. № 3 (1). С. 27–130.
2. Андрейко Л. В. Стратегії очуження та одомашнення при перекладі інтертекстуальних одиниць у художньому творі. *Філологічні трактати*. 2015. Т. 7. № 3. С. 7–13. URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/42980>
3. Баранова С. В. Спецпідрозділи перекладу зі змістовим модулем: переклад ділового мовлення: конспект лекцій. 2023. С. 83–86.
4. Білоусова Л. М. Лінгвістичні особливості лексики казок. *Лінгвістика і літературознавство*. 2011. № 6. С. 39–43.
5. Бойко Т. В. Особливості перекладу художньої прози Оскара Уайльда на українську мову [Peculiarities of Translating Oscar Wilde's Prose into Ukrainian]. *Вісник Луганського державного університету культури і мистецтв*. 2017. № 36(1). С. 18–21.
6. Бондаренко О. М., Коротяєва І. Б. Практичні методи та система вправ для формування перекладацької компетенції у студентів-перекладачів. *Наук. записки НДУ ім. Гоголя. Сер. Філологічні науки*. 2014. С. 173–174.
7. Васильєва О. О. Особливості художнього простору казок Оскара Вайльда. Theoretical and empirical scientific research: concept and trends. 2020. Volume 3. Р. 151–153. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/logos/article/view/4111/4047>
8. Волченко О. М. Використання синтаксичних трансформацій для досягнення еквівалентності перекладу. *Науковий журнал «Молодий вчений»*. 2017. № 4.1 (44. 1). С. 89–93.
9. Волченко О. М., Нікішина В. В. Граматичні трансформації в англо-українському художньому перекладі. *Наукові записки Національного*

університету «Острозька академія». Серія: «Філологічна». 2015 р. Випуск 54. С. 252–254.

10. Гриценко О. Ф. Аналіз казок Оскара Уайльда в контексті англійської літератури другої половини ХІХ – початку ХХ століть. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету. Серія: Філологічні науки*. 2018. Вип. 40. С. 93–97.

11. Довгань О. В. Філософсько-естетичні аспекти творчості Оскара Вайльда. *Наукові записки НаУКМА. Філософія та релігієзнавство*. 2017. Т. 193. С. 14–22.

12. Жулавська О., Савчук А., Стрельнікова Є. Казки як засіб навчання продуктивних видів мовленнєвої діяльності на початковому рівні. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2023. Випуск 63. Том 1. С. 278–284.

13. Кобякова І. К. Навчати перекладу : навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2013. 159 с.

14. Коваленко І. Ю. Аспекти вивчення англійської казки. *Перекладацькі інновації: матеріали VII Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції*, м. Суми, 16-17 березня 2017 р. Суми: СумДУ, 2017. С. 25–27.

15. Коваленко І. Ю., Баранова С. В. Анімалістична казка як вид казки. Київ: *Молодий вчений*. 2016, №11 (38). С. 198–201

16. Коваленко І. Ю., Баранова С. В. Peculiarities of the author's fairy tale translation from english into ukrainian. Маріуполь: *Вісник Маріупольського державного університету*. 2018, №19. С. 249–254.

17. Колесова Д. С. Дискурс гумору та іронії в англійській мові. *Перекладацькі інновації: Матеріали X Всеукр. студент. науково-практ. конф.*, м. Суми, 20–21 березня. 2020 р. Суми, 2020. С. 84–86.

18. Кравчук І. В. Художній переклад як важливий чинник міжкультурної комунікації. *Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки. Серія «Філологічні науки. Мовознавство»*. 2010. № 2. С. 60–63.

19. Линтвар О. М. До проблеми художнього перекладу. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Філологічна.* 2012. № 30. С. 144–147.
20. Лобачева О. О. Особливості морально-етичного виховання дітей у казках Оскара Вайльда. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки».* 2014. Вип. 3 (2). С. 65–68.
21. Логвиненко О. М. Культура перекладу художнього твору: психологічний аспект. *Український інформаційний простір: науковий журнал Інституту журналістики і міжнародних відносин Київського національного університету культури і мистецтв.* К., 2014. Ч. 2. С. 117–122
22. Мартинович І. М. Філософія в казках Оскара Вайльда. *Філософія науки: традиції та інновації: збірник наукових праць.* Київ: Кондор, 2015. С. 161–165.
23. Мельник С. О. Оскар Уайльд і його казки: проблеми модернізації фольклорних мотивів. *Наукові записки НаУКМА. Серія: Філологічні науки.* 2014. Т. 157. С. 133–136.
24. Мисліченко А. Аналіз особливостей використання граматичних та лексичних трансформацій у процесі перекладу текстів англomовного художнього дискурсу. *Перекладацькі інновації: Матеріали X Всеукр. студент. науково-практ. конф., м. Суми, 20–21 берез. 2020 р. Суми, 2020.* С. 196–198.
25. Наумова Т. В. Іронія як різновид гумору в творчості Оскара Вайльда. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Серія: Гуманітарні науки.* 2015. Вип. 26. С. 133–137.
26. Навчати вчитися перекладу: монографія / за заг. ред. д-ра філол. наук, проф. С. О. Швачко. Суми : Сумський державний університет, 2015. 215 с.
27. Ніколаєва Т. М. Перекладацькі стратегії в англо-українському просторі. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації.* 2018. Том 29 (68). № 1. С. 110–115. URL:

28. Потапова А. Є. Дитяча література: підходи та критерії перекладу. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Серія «Філологічні науки»*. 2009. № 49. С. 193–197.

29. Рейдало В. С., Рибалка Н. С. Лексичні трансформації в українському перекладі казки Оскара Уайльда «Щасливий принц» (“The Happy Prince”): денотативний аспект. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. 2017. Вип. 31(3). С. 153–156. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_filol_2017_31%283%29__42

30. Решитько А. Особливості перекладу художніх текстів. *Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства: Матеріали ІХ Всеукр. конф., м. Суми, 15–16 квіт. 2021 р. Суми, 2021. С. 47–50.*

31. Северин А. В., Дегтярова Л. І. Етноспецифіка та лінгвістичні особливості перекладу казок. *Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства: матеріали Всеукраїнської наукової конференції викладачів, аспірантів, співробітників та студентів факультету іноземної філології та соціальних комунікацій, м. Суми, 19-20 квітня 2013 р. Суми: СумДУ, 2013. Ч.1. С. 101–102.*

32. Сидорчук В. Особливості перекладу народних казок. *Наука. Освіта. Молодь*. 2021. Ч. 2. С. 136–138.

33. Сіняговська І. Ю. Визначення та класифікація перекладацьких трансформацій у процесі художнього перекладу тексту. *Наукові праці. Філологія. Мовознавство*. 2014. Вип. 209, Т. 221. С. 89–93

34. Фролова І. Є., Ткачов, В. А. (2020). Реалізація стратегії одомашнення у перекладах казок Оскара Вайльда. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія: Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов*, (91). С. 1–13. URL: <https://doi.org/10.26565/2227-8877-2020-91-18>

35. Черноватий Л. М. Методика викладання перекладу як спеціальності: [підручник для студ. вищих заклад. освіти за спеціальністю «Переклад»]. Вінниця: Нова Книга, 2013. 376 с.

36. Чорна О. О. Роль та методичні прийоми роботи з казкою на уроках англійської мови як засіб формування позитивної мотивації навчання. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій та загальноосвітній школах*. 2019. Випуск 65. Том 1. С. 136–139.
37. Швачко С. О. Теорія перекладу: для студ. спец. 7.02030304, 8.02030304 «Переклад» денної форми навчання. Суми: СумДУ, 2013. 130 с
38. Шевченко Л. С. (2018). Англомовні казки для дітей: вікові межі та особливості видань. *Молодий вчений*. 5 (59). С. 341–343.
39. Шелест І. І. Інтелектуальна спадщина Оскара Вайльда в контексті ірландської та світової літератури. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Філологія»*. 2018. Вип. 44. С. 16–20.
40. Янченко Ю. В. Жанрова своєрідність літературної казки та її перекладу. *Література в контексті культури*. 2009. Вип. 19. С. 368–374.
41. Янченко Ю. В. Художньо-естетична своєрідність казок Оскара Уайльда. *Наукові записки Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди. Серія: Літературознавство*. 2009. Вип. 3(1). С. 74–80.
42. Ali Hafudh Humaish. Integration of Art and Morality in Oscar Wilde's the Happy Prince. *English Language, Literature & Culture*. Vol. 2, № 1, 2017. P. 5–11.
43. Black M. More about Metaphor. *Metaphor and Thought*. Cambridge: University Press, 1999. P. 19–43.
44. Blessen Siby. Analysis of selected stylistic concepts. *International Research Journal Commerce arts science*. Vol. 7. Issue 5. 2016. P. 94–97. URL: https://www.academia.edu/43373232/Analysis_of_selected_stylistic_concepts
45. Chulanova G. V. Lexicology of the English language: lecture notes. Sumy. Sumy State University. 2020. P. 74.
46. Clifton Snider. “On the Loom of Sorrow”: Eros and Logos in Oscar Wilde’s Fairy Tales. URL: <https://web.csulb.edu/~csnider/wilde.fairy.tales.html>

47. Ellen Niu. Analysis of Morality in Oscar Wilde's Fairy Tales. URL: https://www.academia.edu/10098475/Analysis_of_Morality_in_Oscar_Wildes_Fairy_Tales
48. Gibbs, R. W. Psychological Aspects of Irony Understanding. *The main Pragmatic Items (Psychological linguistic research)*. North Holland, 1998. P. 523–530.
49. Herrmann, A., Newman, K. Oscar Wilde's Fairy Tales: Origins and Contexts. Peter Lang Publishing. 2017. 337 p.
50. Jones, J. T. 2011. "Morality's Ugly Implications in Oscar Wilde's Fairy Tales." *Studies in English Literature*. P. 883–903. doi:10.1353/sel.2011.0039
51. Kobyakova, I., Baranova, S., Matuzka, V. Structural Patterns of Phraseological Units to Denote Personal Character. *GISAP: Philological Sciences*. 2017. № 12. P. 6–9.
52. Kobyakova, I., Shvachko, S. Teaching translation: objectives and methods. *Advanced Education*. 2016. Issue 5. P. 9–13
53. Kulish V., Chernyk M., Ovsianko O., Zhulavska O. Pragmatic metaphorisation of nature silence effect in poetic discourse. *Studies in Media and Communication*. 2022. Volume 10. Issue 1. P. 43-51. URL: <https://doi.org/10.11114/smc.v10i1.5479>
54. Lazviashvili, S. Some Stylistic Aspects of Oscar Wilde's Fairy Tales. *TRANSACTIONS OF TELAVI STATE UNIVERSITY*. 2021. № (1(33)). URL: <https://doi.org/10.52340/tuw.2021.442>
55. Maria Husum Øygarden. Fairy Fiction: Fairy Tale Aspects in a Selection of Oscar Wilde's Works. *Thesis presented to the Department of British and American Studies the University of Oslo in Partial Fulfilment of the Requirements for the Cand. Philol. Degree*. Spring Term, 2004. P. 11–35. URL: <https://www.duo.uio.no/bitstream/handle/10852/25345/17997.pdf?sequence>
56. Noor, A. Aesthetic instrumentalism in Oscar Wilde's "The Happy Prince". *Alford Council of International English & Literature Journal*. Pakistan. 2020. Vol. 3. Issue 2. P. 8–14. URL:

https://www.academia.edu/49308122/Aesthetic_Instrumentalism_in_Oscar_Wilde_s_the_Happy_Prince

57. Reshytko, A.D. Analysis of lexical-semantic and stylistic devices of fairy tales by Oscar Wilde. *Філологічні трактати*. 2019. Т. 11, № 2. С. 69–79.

58. Saadia, M. N., Shahar, B., Tabassum, M. F. Stylistic analysis of a short story “The Happy Prince”. *Department of English, Lahore Leads University, Pakistan*. 2015. № 27(2). P. 1539–1544.

59. Shostak, U., Tkachuk, T., Paslavka, I. Mirroring of aesthetic views in Oscar Wilde’s fairy-tale images. *Scientific journal of the Lviv State University of Life Safety “Philological Periodical of Lviv”*. № 9, 2021. P. 211–215.

60. Smith, E. *Oscar Wilde’s Historical Criticism Notebook*. Oxford: Oxford University Press, 2016. 206 p.

61. Vickers, R. (2014). *Oscar Wilde's Fairy Tales: An Analytical Study*. McFarland & Company. 236 p.

62. Vernadakis, E. Crosscut voices and broken ideals in “The Happy Prince” by Oscar Wilde. *Minor Voices? When Major Literary Authors Write For Children*. №5. Leaves, Fév 2018. P. 1–12. URL: https://www.academia.edu/38302061/Crosscut_voices_and_broken_ideals_in_The_Happy_Prince_by_Oscar_Wilde

63. Zhulavska O., Martynyuk A. English-Ukrainian translations of synesthetic metaphors. *Translation and Power (Studies in Linguistics, Anglophone Literatures and Cultures)*. Peter Lang GmbH, Internationaler Verlag der Wissenschaften, 2020. URL: <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85111795866&origin=resultslist&sort=plf-f>

СПИСОК ДОВІДКОВИХ ДЖЕРЕЛ

64. Авшенюк Н.М., Прохур Ю.З. Українсько-англійський навчальний словник з педагогіки: словник. К.: *Педагогічна думка*. 2013. 512 с. URL:

<https://lib.iitta.gov.ua/8339/1/%D0%A1%D0%9B%D0%9E%D0%92%D0%9D%D0%98%D0%9A.pdf>

65. Зубков М., Мюллер В. Сучасний англо-український та українсько-англійський словник. Харків: *Видавництво «Школа»*, 2019. 752 с.

66. British National Corpus (BNC). URL: <http://www.natcorp.ox.ac.uk/>

67. Cambridge Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/>

68. Collins English Dictionary. URL: <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english>

69. Corpus of Contemporary American English. URL: <https://www.english-corpora.org/coca/>

70. Oxford Learner's Dictionaries. URL: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/>

71. Thesaurus by Merriam Webster. URL: <https://www.merriam-webster.com/thesaurus>

72. Thesaurus: Synonyms and Antonyms of Words. URL: <https://www.thesaurus.com/>

73. Літературознавчий словник-довідник. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Hromiak_Roman/Literaturoznavchyi_slovnyc-dovidnyk.pdf

74. Dictionary: Meanings and Definitions of English Words. URL: <https://www.dictionary.com/>

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

75. Оскар Вайльд. Вірний друг. URL: <https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?tid=273> (Дата звернення: 12.04.2023)

76. Оскар Вайльд. Щасливий Принц. URL: <https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?tid=274> (Дата звернення: 29.06.2023)

77. Arabian Nights. Ali Baba and the Forty Thieves. URL: <https://americanliterature.com/author/arabian-nights/short-story/ali-baba-and-the-forty-thieves> (Date of access: 01.07.2023)
78. Perrault, C. Cinderella; or, The Little Glass Slipper. URL: <https://sites.pitt.edu/~dash/perrault06.html> (Date of access: 01.07.2023)
79. Wilde, O. The Critic as Artist. URL: <https://www.wilde-online.info/the-critic-as-artist.html> (Date of access: 01.07.2023)
80. Wilde, O. The Devoted Friend. URL: <https://www.wilde-online.info/the-devoted-friend.html> (Date of access: 12.04.2023)
81. Wilde, O. The Fisherman and His Soul. URL: <https://www.wilde-online.info/the-fisherman-and-his-soul.html> (Date of access: 01.07.2023)
82. Wilde, O. The Happy Prince. URL: <https://www.wilde-online.info/the-happy-prince.html> (Date of access: 29.06.2023)
83. Wilde, O. The Nightingale and the Rose. URL: <https://celt.ucc.ie/published/E850003-008/text001.html> (Date of access: 02.07.2023)
84. Wilde, O. The Remarkable Rocket. URL: http://users.uoa.gr/~nektar/arts/tributes/oscar_wilde/the_remarkable_rocket.htm (Date of access: 01.07.2023)
85. Wilde, O. The Selfish Giant. URL: <https://www.wilde-online.info/the-selfish-giant.html> (Date of access: 01.07.2023)
86. Wilde, O. The Young King. URL: http://users.uoa.gr/~nektar/arts/tributes/oscar_wilde/the_young_king.htm (Date of access: 02.07.2023)

SUMMARY

The graduation thesis focuses on the study of English fairy tales, in particular the works of the prominent writer Oscar Wilde, their lexical, semantic, and stylistic features, as well as the translation of these tales into Ukrainian.

The objective of the study is English fairy tales in general, and the subject of the study is Oscar Wilde's fairy tales, in particular their lexical, semantic and stylistic features.

The purpose of the study is to examine the literary genre of English fairy tales, analyze the lexical, semantic and stylistic features of English fairy tales in general and Oscar Wilde's fairy tales in particular, as well as to identify translation features and analyze the translations of the fairy tales “The Devoted Friend” and “The Happy Prince” into Ukrainian.

The study used a variety of research methods, including analytical, comparative, and descriptive. The analysis of lexical, semantic and stylistic features was carried out through in-depth study of the fairy tales' texts and their comparison. To analyze the translation features, the methods of translation studies (analysis of translation strategies, contrastive analysis) and linguistics (semantic, stylistic and lexical analysis) were implemented.

The first chapter concerns the problems of English fairy tale as a literary genre, Oscar Wilde's fairy tales, and features of translation of English fairy tales.

It was found out that English fairy tale is a genre that not only entertains, but also inspires, teaches moral values and develops imagination. Fairy tales can be useful for children and adults, they have a great influence on culture and art, and they remain an important element of world literature to this day. Reading fairy tales can be useful for developing creativity and improving reading and speaking skills. However, it is important to choose fairy tales with the right moral and ethical values so as not to reproduce stereotypes and discrimination.

Oscar Wilde was a prominent Irish English-language writer, playwright and poet who lived in the 19th century. One of the most famous genres of his work is fairy tales.

Wilde's fairy tales differed from traditional fairy tales because they contained philosophical views and moral messages that were more complex than simple stories about princes and princesses. Oscar Wilde's fairy tales dealt with a variety of themes, from secrets and forgery to love and loss. He skillfully showed how even small decisions and actions can make a big difference in a person's life, and how important it is to be honest and truthful. His tales contain complex aspects of human life and society that are still relevant and interesting to readers today. Wilde made a significant contribution to world literature through his creative fairy tales.

Translation of English-language fairy tales is a complex task that requires attention to linguistic, cultural, pragmatic, and educational aspects. One of the main challenges in translating fairy tales is to preserve the educational function of the text. In the pragmatic aspect, it is important to consider the purpose of the translation. It is important to pay attention to the cultural context and adapt the original text depending on the age of the readers and the format of the publication. Different translation strategies can be used in the translation of fairy tales, such as lexical, stylistic, and functional translation. In the process of translating a fairy tale, it is essential to take into account the linguistic features and grammatical structures of the language into which the text is being translated. This may require the use of various translation techniques, such as adaptation, transliteration, localization, etc.

The second chapter touches the issues of lexico-semantic and stylistic features of the English fairy tale in general and Oscar Wilde's fairy tales.

The lexical and semantic features of English fairy tales cover various aspects that are reflected through typical lexical units, semantic fields (magic, nature, transformation, fantastic creatures, good and evil), the use of archaisms, magic formulas and images of good and evil, kings and princesses, children and animals. These elements create a special world of fairy tales, which has its own peculiarities in linguistic expression and reveals the deep moral and cultural aspects of this genre.

Stylistic features contribute to the creation of a unique atmosphere and effective perception of stories. General features of the stylistic design of English fairy tales may include the following: simplicity and ease of language style, use of figurative means,

magical and fantastic atmosphere, dialogues and direct speech, morality and learning, etc. The use of imagery, such as similes, metaphors, allegories, and portrait descriptions, allows to create vivid images that evoke emotions and imagination in readers. The choice of the first or third person in the story affects the emotional orientation of the tale. The use of rhetorical questions allows you to create a certain intimacy and involve the reader in the events of the fairy tale, encouraging them to think and feel certain emotions. English fairy tales use various stylistic devices to characterize the characters and create their images. The use of expressive epithets helps to bring the characters to life in the readers' imagination, and the use of exaggeration helps to highlight certain features of the characters and give them a special character. The use of metaphors helps to compare the characters with certain images or phenomena, which expands their characterization.

The design of dialogues in English fairy tales also has its own peculiarities. Among them are the use of dialects and language features, interjections and interjections, dialog tags, direct speech, etc.

Lexical, semantic, and stylistic features of Oscar Wilde's fairy tales add a special layer of meaning and aesthetic value. The author skillfully uses a variety of lexical units, irony and sarcasm, metaphors and similes, archaic words and expressions, and humor to create vivid images, emphasize ideas, and criticize social shortcomings. These stylistic devices enrich the text of fairy tales, making it fascinating and expressive.

The third chapter deals with lexico-semantic and stylistic analysis of translations of Oscar Wilde's fairy tales “The Devoted Friend” and “The Happy Prince” into Ukrainian. It also offers a unique approach to the study of translation transformations dedicated to the translations of the fairy tales listed above.

Based on the lexical and semantic analysis of the general vocabulary of the text of the translation of Oscar Wilde's “The Devoted Friend”, it was found that the translator retained most of the key words and expressions of the original, while others were replaced with adequate Ukrainian equivalents. However, some terms and

expressions have not been translated completely or have been changed, which may change the meaning of the text.

The analysis of the semantics of images and symbols showed that the translator retained many key images and symbols of the original, such as images of nature and animals. However, some images and symbols have been replaced or not fully conveyed in the translation, which may affect the reader's perception of the text and the meaning of the fairy tale.

Oscar Wilde's fairy tale "The Devoted Friend" is distinguished by its rich style, which conveys the deep meaning of the work and creates a special atmosphere. It contains a variety of stylistic devices such as metaphors, epithets, antithesis, rhetorical questions, etc.

In the text of the translation of "The Happy Prince" by Oscar Wilde, attention is drawn to many key lexemes and expressions that provide a strong semantic context. Words such as "happy," "noble," "compassionate," "victim," "poverty," "corruption," and "social inequality" reflect the deep meaning of the story. The Happy Prince and the Swallow symbolize nobility and sacrifice in a world where material values are given preference. At the same time, corruption and social inequality show the callousness of society. The text inspires reflection on humanitarian values and shows how important it is to be compassionate and selfless in a world dominated by selfishness and indifference.

The translator has correctly conveyed the stylistic devices and their impact on the text, preserving the emotional intensity and symbolism of The Happy Prince. Although some of the nuances may be minor, the success of the translation lies in the fact that it preserves the general idea and atmosphere of the original work, allowing the Ukrainian reader to perceive its beauty and depth.

Particular emphasis is placed on the lexical, grammatical and stylistic aspects of the translation, which are used to adapt the text to the Ukrainian language and cultural environment. An in-depth analysis of lexical transformations, such as loan and descriptive translation, synonymous and contextual substitution, as well as grammatical transformations, including replacement and text partitioning, is carried

out. Stylistic transformations, such as logization, expressivation, modernization, and archaization, are also analyzed to determine their impact on the overall expression and artistic meaning of the texts. The obtained findings indicate that certain transformations can contribute to the adaptation of the text to the target language and its understanding by the audience, but at the same time they can affect the reproduction of the artistic value, depth of meaning and emotional content of the original and moral values of the original texts. The findings of this study can be useful for translation specialists, literary scholars, and anyone interested in translation and cultural heritage preservation.

The fourth chapter aims to examine the place of English fairy tales in translation teaching methods. Namely, the role of English fairy tales in teaching translation and effective methods of teaching translation based on Oscar Wilde's fairy tales “The Devoted Friend” and “The Happy Prince”.

It was found that the English fairy tale contributes to the development of translation skills due to the following features:

- linguistic features that help to expand vocabulary and familiarize with different stylistic devices;
- cultural aspects that allow understanding and conveying the cultural context in translation;
- format and structure that facilitate the understanding and correct transmission of the text;
- symbolism and metaphors that help to understand the deeper meaning of the text and convey it in translation;
- textual adaptations, which allow you to study different versions and adaptations of fairy tales, which expands your understanding and opportunities in translation.

Advantages of using English fairy tales in teaching translation were indicated as followed:

- expands vocabulary;
- deepens understanding of linguistic expressions and idiomatic expressions;

- offers a variety of lexical structures and stylistic devices that develop the translator's linguistic expressiveness;
- reflects the cultural aspects and values of English-speaking peoples;
- provides an opportunity to study famous authors and literary masterpieces;
- contributes to broadening the awareness and literary background of translation students.

By working with English fairy tales, students can develop their translation skills, namely the ability to adapt to different styles and genres, understand and convey stylistic features, and develop cultural competence.

In a practical professional context, the use of fairy tale translation has several possibilities. Among them are: translation of fiction, work with children's literature, and expanding professional opportunities.

In the process of teaching translation based on English fairy tales, the following methods are the most effective: 1) contextual methodology; 2) correlative translation; 3) creative translation; 4) group projects; 5) language analysis; 6) interactive methods; 7) technology; 8) adaptive approach.

The work performed was aimed at studying the literary genre of English fairy tales, namely, analyzing Oscar Wilde's fairy tales and their translations into Ukrainian. The main tasks were successfully completed.

In the end, the study of English fairy tales, their analysis and translation, including Oscar Wilde's fairy tales, is an important component of the process of teaching translation and developing students' language skills. This work has shown that the analysis of texts and their translations can reveal many interesting features of language and culture.

Key words: Oscar Wilde, fairy tales, translation transformations, translation, teaching translation, literary texts, lexico-semantic analysis, stylistic analysis, challenging in translation, teaching methods.

ДОДАТОК А

Таблиця А.1

Перекладацькі трансформації

Автор к. філол. наук, доцент каф. ГФ, СумДУ Жулавська О. О.

№	Lexical semantic transformations / Лексико-семантичні трансформації	Examples
1.	synonymous substitution вибір варіантного відповідника	Variable geometry wings constitute the main feature of the MIG-23. – Головною особливістю літака МІГ-23 є крила змінної конфігурації.
2.	contextual substitution контекстуальна заміна	the strongest limits – найбільші обмеження.
3.	calque / loan / verbal / literal / word-to-word translation калькивання	ore yard – рудний двір, Green Belt – зелений пояс, yellow press – жовтапреса.
4.	descriptive translation описовий переклад	classifiable – той, що піддається класифікації; optimal (least-cost) – оптимальний (найменш витратний)
5.	transcoding: - transliteration; - transcribing; - mixed; - adaptive / naturalization. транскодування: - транслітерація; - транскрибування; - мішане; - адаптивне.	micron – мікрон; high-tech – хай-тек; overlock – оверлок; altimeter – альтиметр, condensation – конденсація, platform – платформа, progress – прогрес.
6.	antonymous translation: - negativation; - positivation; - annihilation. антонімічний переклад: - негативація; - позитивація; - анулювання двох негативних компонентів.	small – невеликий; unkind – злий; not until – лише, not impossible – можливий.
7.	compression / omission of words компресія	null and void – нечинний, This is the most important task to do. – Це найважливіше завдання.
8.	decompression / amplification / addition of words декомпресія	The Times – газета “Таймс”, industries – галузі промисловості.
9.	permutation пермутація перестановка слів	income policy – політика доходів wage rise – підвищення зарплати.
10.	transposition: - nominalization; - verbalization. транспозиція: - номіналізація; - вербалізація.	stone hedge – кам’яна огорожа; copying – копіювання; moving body – тіло, що рухається.
11.	concretization of meaning конкретизація значення	shelter – будинок, a man goes – чоловік іде.
12.	generalization of meaning генералізація значення	basin, pool – резервуар.

Продовження Таблиці А.1

Grammatical Transformations / Techniques / Граматичні Трансформації		Examples
13.	compensation компенсація	In some people, however, the red color may evoke aggression. – Проте у деяких людей червоний колір може викликати агресію.
14.	replacement зміна порядку слів у реченні	Definite proof to that effect is lacking. – Не існує достатніх доказів для цього явища.
15.	partitioning: - inner; - outer. поділ: - внутрішній; - зовнішній.	Under this law a moving body is at rest. – Згідно з цим законом тіло, що рухається перебуває в стані спокою. Using specialized software, the athered dataset can be rendered as a virtual 3D model of the patient, this model can be easily manipulated by a surgeon to provide views from any angle and at any depth of within the volume. – Використовуючи спеціальне програмне забезпечення, зібрану базу даних можна розглядати як віртуальну 3-вимірну модель тіла пацієнта. Хірургу легко оперувати цією моделлю, розглядаючи її під будь-яким кутом та на будь-якій глибині у межах діапазону.
16.	integration: - inner; outer інтеграція: - внутрішня; - зовнішня.	The Babylonians and their city state neighbours later developed the earliest system of economics using a metric of various commodities, that was fixed in a legal code. – Пізніше вавилоняни та їхні пограничні міста-держави удосконалили первинну систему економіки, застосовуючи метричну систему у формі різних товарів згідно зі зводом законів. The final objective is the creation of a 3D dataset. It reproduces the exact geometrical situation of the normal and pathological tissues. – Кінцева мета полягає у створенні 3-вимірної бази даних, яка відтворює точну геометричну конфігурацію здорових та патологічних тканин.
Stylistic Transformations / Techniques / Стилістичні Трансформації		Examples
17.	logization логізація	maiden, <i>poet.</i> , young lady, <i>form.</i> , chick, <i>sl.</i> – дівчина.
18.	expressivation експресивація	to go – чимчикувати, woman – газдиня, house – хата, coat – кожух.
19.	modernization модернізація	ait – <i>заст.</i> остривець, churl – <i>іст.</i> простолюдин (не кріпосний), yeoman – <i>іст.</i> фермер.

Продовження Таблиці А.1

20.	archaization	архаїзація	the clothes – шати, lady – бояриня.
-----	--------------	------------	-------------------------------------

